

Списание за екология и горско стопанство

ГОРА

1/2011 3⁰⁰ лв.

STIHL®

www.stihl.bg

9 770861 757009

www.gorabg-magazine.info

STIHL MS 441 - професионален моторен трион от ново поколение

Двигателна технология с висока мощност, съчетана с нисък разход на гориво, дълготрайна филтрираща система с предфилтриране, изискваща минимална поддръжка - това са само част от еле-

ментите в оборудването на професионалния моторен трион STIHL MS 441, които го превръщат в перфектния инструмент за отглеждане на горски насаждения. Комбинацията от иновационна анти-

вибрационна система и специална верига с ниско ниво на вибрациите е гаранция за изключително точното му водене при рязане и комфортна работа с минимално усилие. Но това далеч не е всичко, ко-

ето той може да предложи на професионалистите. За да се запознаете отблизо с него и останалите модели моторни триони на STIHL, посетете най-близкия дилър на STIHL или www.stihl.bg

За абонамента

Казват, че книгата е прозорец към света.

Сп. „Гора“ има по-скромните претенции - да разказва на хората от системата на горите какво става в страната, кое е специфичното, какъв е опитът. Да информира своите читатели за посоките на горската политика, за европейските и за световните тенденции в опазването и стопанисването на горите, за научните и практическите достижения.

С една дума - да бъде част от делника на лесовъдите и горските служители. През последните години разпространението на изданията и в държавни институции и ведомства, в областни и местни управи, общински горски стопанства и кооперации, сред неправителствени организации. Отзивите са позитивни, дори само заради факта, че хора извън системата на горите научават и дори вече проявяват определен интерес към случващото се в специфичния горски сектор. Това, от своя страна, спомага както за „отварянето“ на държавния горски сектор към света, така и за повишаването на авторитета на лесовъдската колегия. Разпространението на „Гора“ е предимно чрез абонамент. Поредна година отчитаме повишаване на читателския интерес.

Трябва да благодарим на регионите като Шуменския, където стопанствата направиха минимум по 15 абонамента, като в ДГС - Омуртаг, те са 27. Не сме задължавали всеки, който носи горска униформа, да получава и сп. „Гора“, но някъде го правят постоянно, доброволно и от сърце. Нашите комплименти за тазгодишния абонамент са и към регионите на Берковица, Велико Търново, Ловеч, Кюстендил, Пловдив, Смолян, Стара Загора. От други очаквахме по-голяма активност, но установихме, че в залисията по приключване на годината някои са пропуснали да се абонира. Има и стопанства, които бяха финансово затруднени, други се вляха в съседни. Но вероятно има и такива, които подценяват мястото и ролята на горския печат. Тази година ще бъде една от динамичните за горския сектор, за което ще четете в сп. „Гора“.

Затова напомняме, че абонамент може да бъде направен в редакцията до края на февруари.

Главен редактор:
инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ
boris@iag.bg
bbgospod@yahoo.com

Редактори:
СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg

ЮЛИЯ СЪБЧЕВА
yulia_sabcheva@abv.bg
(водеж на броя)

Технически редактор:
инж. ВАНЯ КИСЪОВА-ИЛИЕВА
vaniakisiova@abv.bg

Предпечат:
ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА
nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:
ЙОРДАН ДАМЯНОВ
jordan.damianov@abv.bg

Адрес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 988-86-42;
тел./факс: 988-04-15.
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

ВПС ТТВВВГ22
IBAN BG39 TTBB 9400 3121 0404 50
СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.
Печатни коли 4. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнсан за печат на
19.01.2011 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.
Отделен брой - 3.00 лева.
Отпечатано - „Фатум“ ООД

В броя

- 2 **Интервю: Иванка Събчева: Очакваме повече средства за българската гора**
- 4 Международен форум: Конференцията за климата в Канкун отложи тежките решения
- 6 Гори и екология: Природните територии в периферията на градовете
- 8 Международна работна среща: Устойчиво стопанисване на горите за намаляване на бедността
- 10 **Доклад на WWF за световната природа**
- 11 Предприемачество: Как да стартираме собствен бизнес
- 12 105 години организирана борба с ерозията: България преди и сега
- 14 Структури към Изпълнителната агенция по горите - пощенски кодове, названия, ръководители и телефони
- 17 Справочник на Изпълнителната агенция по горите
- 20 С почетното звание „Доктор хонорис кауза“ бе удостоен швейцарският посланик у нас
- 21 Анализи: За природата, цивилизацията и горите
- 22 **Международен симпозиум: Тополите - многофункционален дървесен вид**
- 24 Придобивки: Демонстрационен център „Българка“ отвори врати в Етъра
- 25 Годишници: Лесозащитна станция - София, на половин век
- 26 Най-най-най: Предизвикателство към лесовъдската гилдия
- 27 Нови книги
- 28 **Световен конгрес: Гори за бъдещето - устойчиво общество и околна среда**

На корицата
Снимка Йордан ДАМЯНОВ

CONTENTS

- 2 Interview: Ivanka Sabcheva: We expect more resources for Bulgarian forest
- 4 International forum: The Climate Change Conference in Cancun postponed the hard decisions
- 6 Forests and ecology: The natural territories in the periphery of cities
- 8 International workshop: Sustainable forest management for poverty reduction
- 10 WWF Living Planet Report
- 11 Entrepreneurship: How to start your own business
- 12 105 years organized erosion prevention
- 14 Structure of The Executive Forest Agency
- 17 The Executive Forest Agency - list of officials
- 20 Doctor Honoris Causa - the Swiss Ambassador to Bulgaria
- 21 Analysis: Nature, Civilization and Forests
- 22 International symposium: Poplar - multipurpose tree species
- 24 Benefits: Demonstration center „Bulgarka“ opened at Etar
- 25 Anniversaries: Half a century Forestry protection station - Sofia
- 26 The most: Challenge to the foresters
- 27 New books
- 28 World congress: Forests for the future - a sustainable society and environment

Подробна информация за дейността на Изпълнителната агенция по горите може да намерите на Интернет адрес www.iag.bg

Очакваме повече средства за българската гора

Иванка СЪБЧЕВА - директор на Дирекция „Финансово-стопански дейности“ в Изпълнителната агенция по горите

- Г-жо Събчева, бихте ли ни запознали със структурата и дейността на Дирекция „Финансово-стопански дейности“?

- Добър знак е, че годината започва с внимание към финансовата дейност на ИАГ. В началото на всяка стопанска година Агенцията стартира процедура за финансовото осигуряване на отрасъла.

Дирекция „Финансово-стопански дейности“ е част от общата администрация на Изпълнителната агенция по горите и със своята дейност подпомага ръководството на Агенцията за изпълнение на финансовата ѝ политика. Дирекцията за изпълнение на финансовата ѝ политика. Дирекцията е структурирана в пет отдела: „Икономическа политика“, „Отчети и разплащания“, „Счетоводство“, „Информационни дейности и комуникационни технологии“, „Собственост, инвестиции и капиталови разходи“.

В отдел „Икономическа политика“ започва процедурата по съставяне на бюджета на ИАГ за съответната година и прогноза за тригодишен период. Служителите от отдела организират разработването и разпределението на бюджета. За всяка структурна единица се изготвят бюджетните сметки за изпълнение на приходите, размер на разходите през годината и числеността на персонала.

В отдел „Отчети и разплащания“ се извършва работка на документация, която отразява стопанските процеси, свързани с дейността на Агенцията, на регионалните дирекции по горите, специализираните териториални звена и държавните предприятия; методическо ръководство за структуриране и специализираните териториални звена на Агенцията по прилагането на Закона за счетоводството и нормативни актове. Финансовата дейност на Агенцията се отразява в отчетите - периодични и годишни, които се съставят от служителите в отдела. Важна е дейността по контрол и разплащания чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

Отдел „Счетоводство“ организира и извършва счетоводното обслужване на Изпълнителната агенция по горите, провежда текущ и последващ контрол на разходите, изготвя месечните ведомости за заплати, оборотна ведомост и годишен баланс на Агенцията. Служителите от отдела извършват плащания по програми и проекти, финансирани от фондове и международни източници.

Отдел „Собственост, инвестиции и капиталови разходи“ разработва инвестиционната програма на Агенцията. Всяка година започва процедура по със-

Родена е в с. Чеканчево, Софийска област. Основното си образование получава в 41 Основно училище - София, а средно - в 27 Гимназия „П. Славейков“ - София. Дипломира се като икономист във Висшия икономически институт - София (сега УНСС), специалност „Счетоводна отчетност“, през 1977 година. От 1981 г. работи в системата на горите. До 1997 г. е главен счетоводител в Изчислителния център на Министерството на горите и горската промишленост, впоследствие Асоциация по горите и горската промишленост. От 1999 г. работи в централното управление на горското ведомство (НУГ, ДАГ, ИАГ) последователно като началник на отдел „Финансов“, главен експерт, държавен експерт и директор на Дирекция „Финансово-стопански дейности“.

тавяне на поименните списъци за капиталови разходи. В отдела се съставят и отчети за изпълнението на инвестиционната програма и капиталовите разходи. Задача на отдела е организирането на дейността по стопанисването и управлението на държавната собственост, предоставена на Агенцията, поддържането и съхраняването на материалната база.

Отдел „Информационни дейности и комуникационни технологии“ осигурява провеждането на информационната политика на Агенцията. Служителите от отдела участват в изграждането, поддържането и организирането на дейността по използване на информационните фондове, съдържащи икономическа, статистическа, вътрешноведомствена и научно-техническа информация. В отдела се събира и съхранява информацията, получена от регионалните дирекции по горите и от специализираните териториални звена, както и от държавните предприятия.

- Какви бяха параметрите на бюджет 2010 г. в условията на криза?

- През изминалата година горското ведомство изпълняваше своите функции в условия на криза и по отношение на финансовия ресурс. Параметрите на бюджет 2010 г. бяха променени няколко пъти чрез намаляване на разходите. Първоначално разходите за горското ведомство бяха в размер на 70 млн. лв., а приходите - 103 млн. лева. Финансовата криза наложи корекции и разрешените разходи останаха 56 млн. лева. От годишните разходи за финансиране на лесокултурни мероприятия в горите бяха предвидени 31 млн. лева, а размерът на капиталовите разходи бе силно занижен - в рамките на 1 млн. лв. се наложи да се финансират само инвестиционни разходи с неотложен характер.

- Какво представлява програмният бюджет?

- Заедно с бюджета за съответната година в Дирекция „ФСД“ се разработва и програмен бюджет. Това означава, че предвидените разходи за дейността на Агенцията трябва да се обвържат с конкретни показатели за изпълнение, или бюджетните разходи са ориентирани към резултати от дейността. Програмният бюджет съдържа понятия като политика и програми, които се изпълняват с определените разходи за годината. Политиката на Изпълнителната агенция по горите е формулирана като **съхраняване и увеличаване на горите и дивеча** и е съобразена с Националната горска стратегия и Стратегическия план за развитие. Тя е структурирана в две програми. **Първата програма „Специализирани дейности в горския фонд“** подпомага изпълнението на политиката по съхраняване и увеличаване на горите и дивеча и ефективно управление на държавната горска собственост, подобряване на правоприлагането в горския сектор. Програмата включва разходи за персонал, издръжка и капиталови разходи, както и разходи, свързани с дейността на регионалните дирекции по горите и специализираните териториални звена. Определени са целеви стойности по показатели за изпълнение, по-значимите от които са: разработени нормативни актове; извършени проверки, свързани с контролната дейност в горите; организиране на информационни кампании за устойчивото стопанисване на горите; обслужени собственици на гори; приети международни проекти, свързани с горското стопанство; намаляване на нарушенията, свързани със Закона за горите, Закона за лова и опазване на дивеча и Закона за рибарството и аквакултурите, спрямо предходната година; компютърно и програмно обезпечаване.

Организационните структури, които участват в програмата, са Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции по горите, горските семеконтролни станции, лесозащитните станции, опитните станции и лаборатории, природните паркове, Тополовото стопанство - Пазарджик, Редакцията на сп. „Гора“. **Втората програма „Стопанисване и опазване на горите и дивеча“** гарантира увеличаване на залесяните площи, подобряване на устойчивостта, производителността и здравословното състояние на горите, подобряване на популациите на дивеча, повишаване на ефективността при опазване на горите, дивеча и рибните ресурси, опазване на горите от пожари. Тази програма обхваща финансираните разходи от бюджета на ИАГ за изпълнение на заложените лесокултурни мероприятия в горите. Програмата съдържа следните показатели за изпълнение: създадени нови гори, отгледани млади гори и естествено семенновъзобновени гори, увеличаване на ефекта от проведени лесозащитни дейности, увеличаване на запасите на едрия дивеч, фермерно производство на гребен дивеч, строеж на стабилизирани горски пътища, изпълнение на предвидените противопожарни мероприятия, изработване на лесоустройствени и ловоустройствени проекти.

Организационните структури, които участват в програмата, са Изпълнителната агенция по горите и държавните горски и ловни стопанства.

- Бихте ли коментирали отчета на бюджета на ИАГ към края на 2010 година?

- Бюджетната година е приключила, но продължава съставянето на годишния отчет на Агенцията. Първоначално изготвеният отчет за 2010 г. отразява финансовите проблеми на ведомството, породени от намалените средства за финансиране на лесовъдските мероприятия и бюджетната дейност. Изминалата 2010 г. показва и възможностите на икономисти и лесо-

въди да организират и изпълняват задълженията си в кризисна ситуация. При очерталата се тенденция за намаляване на разходите ИАГ предприе действия за икономии на бюджетни разходи и използване на финансовите ресурси от стопанската дейност на държавните предприятия. Неразплатените лесовъдски дейности бяха покрити със стопански средства на държавните горски и ловни стопанства. Бюджетът на ИАГ приключи 2010 г. без неразплатени разходи. Получените контролни цифри на отчета за 2010 г. показват изпълнение на приходите в размер на 71 млн. лева.

Най-голям дял имат събраните приходи от държавни такси - 64 млн. лв., чийто относителен дял към общите приходи е 90 %. Приходите от държавни такси по Закона за горите, внасяни от държавните предприятия в бюджета на Изпълнителната агенция по горите, са от ползване на дървесина. Събраните държавни такси по Закона за лова и опазване на дивеча са формирани главно от издаване и преиздаване на ловни билети и такси за стопанисване на дивеча.

Отчетените разходи за 2010 г. са в размер на 51 млн. лева. За дейността на регионалните дирекции по горите, природните паркове и специализираните териториални звена са разходвани 22 млн. лв. За финансиране на лесокултурни мероприятия в горите са отчетени 29 млн. лв. с относителен дял в общите разходи 57 %. Тези разходи са извършени от държавните горски и ловни стопанства за възобновяване на горите, стопанисване и лесозащита, охрана и опазване от пожари, ловностопански мероприятия, разходи за лесоустройствени проекти. Посочените суми включват и неразплатените към 31 декември 2009 г. разходи за мероприятия в общ размер на 6 млн. лв. Капиталовите разходи са усвоени 100 %. Отчетените 1 млн. лв. са разходвани за строителство и ремонт на горски пътища.

- Какво е заложено в бюджет 2011 на Изпълнителната агенция по горите?

- През 2010 г. в Дирекция „ФСД“ беше разработен бюджетът на Агенцията за следващата година и прогнозата до 2013 г. Утвърдените разходи за новата година са вече факт. Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г. и с ПМС 334 от 29.12.2010 г. за изпълнението на бюджета са заложили разходи на ИАГ в размер на 56 млн. лева, докато предвидените приходи от 80 млн. лв. не са потвърдени от първостепенния распоредител. Бюджетът за 2011 г. също е разработен в програмен формат. Политиката на ИАГ за съхраняване и увеличаване на горите и дивеча и двете ѝ програми ще се изпълняват до приемането на новия Закон за горите.

- Какви са Вашите очаквания от новия Закон за горите?

- За новия Закон за горите вече е писано и казано много. Очакванията на икономическата колегия са свързани с осигуряването на повече средства за българската гора, без ограничителната рамка на бюджетната организация. През 2008 г. се проведе реструктурирането на държавните лесничества от бюджетни структури в държавни предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. За модел на реструктуриране имахме преобразуването през 2003 г. тридесет и седем ловни стопанства в държавни предприятия. Надявам се при реструктурирането на горските и ловните стопанства, заложено в новия Закон за горите, да се използва натрупаният опит от управлението на държавните предприятия.

Разговора проведе
инж. Борис ГОСПОДИНОВ

Конференцията за климата в Канкун отложи тежките решения

16-ата Конференция на страните към Рамковата конвенция на ООН за изменение на климата (COP 16) и 6-ата Среца на страните към Протокола от Киото (CMP 6) се проведе от 29 ноември до 10 декември 2010 г. в Канкун, Мексико. В Конференцията взеха участие 194 държави, които обсъдиха въпроси на глобалната климатична политика и преговаряха по конкретни мерки за борбата с глобалното затопляне, както и по постигането на всеобхватно споразумение за опазване на околната среда, което да наследи Протокола от Киото. Приет бе пакет от мерки, наречен Споразумение от Канкун, който очертава насоките за бъдещите преговори през следващата година за постигане на крайния резултат на COP 17 в Дърбан, Южна Африка. Единствено Боливия се обяви против Споразумението от Канкун. Председателят на Конференцията Патриция Еспиноза, министър на външните работи на Мексико, създаде прецедент в международните преговори по климата, като прокара пакета от решения с мотива, че една държава не може да налага вето върху договореност, подкрепяна от всички останали държави.

През последните години се провеждат тежки преговори за решаване на проблемите, свързани с изменението на климата, но напредъкът остава слаб, смятат анализаторите. Вместо създаването на правнообвързваща рамка за действия в областта на климата на световно равнище страните договориха компромисен пакет от решения, който обаче не съдържа напредък по основните въпроси. Въпреки това Конференцията в Канкун се прие за успешна, доколкото е създадена благоприятна атмосфера и желание за споразумение и компромиси между страните.

За голямо постижение се смята решението за създаване на Зелен климатичен фонд с Управляващ борд, който ще се състои от 25 представители на развиващите се страни и 15 представители от развитите страни.

За периода 2010-2012 г. средствата във Фонда ще бъдат в размер на 30 млрд. долара, а впоследствие до 2020 г. във Фонда трябва да постъпват 100 млрд. долара годишно. С парите развиващите се държави ще могат да предприемат действия срещу климатичните изменения, да се адаптират към настъпилите промени, да закупват модерни технологии за „чиста“ енергия и така да намалят собствените си вредни емисии. Световната банка е поканена да управлява Фонда.

Експертите от Коалиция за климата - България, коментират, че това решение ще предизвика сериозни възражения от страна на неправителствените организации поради факта, че Световната банка е под влиянието на богатите страни, виновни за климатичните промени, които ще трябва да „инвестират“ в спиране на процесите на обезлесяване и внедряване на нови технологии в бедните страни. Подобен механизъм може да бъде използван за закупуване на огромни горски територии от замърсяващите компании, както и за преливане на огромни средства за патентите на технологии на фирми от същите тези богати страни. Най-голямата опасност представлява възможността тези средства да бъдат насочени към „грешните тех-

нологии“ от типа на улавяне на въглероден диоксид от ТЕЦ или за развиването на ядрените технологии по света. Глобалните очаквания са скоро да бъде създадена подходяща система или борд от страните за управление на тези средства, които да следи за тяхното правилно разходване, смятат от Коалиция за климата. Във финалното решение на Конференцията се прие през 2011 г. да се разработят стандартизирани насоки и форми за докладване и преглед на информацията в националните съобщения на развитите страни. Развиващите се страни ще прилагат общи международни правила за отчитане, мониторинг и верификация само за дейностите по изменение на климата, за които получават външно финансиране. За тези дейности, за които не получават външно финансиране, ще прилагат свои правила за отчитане, мониторинг и верификация. Докладването за тези дейности ще става чрез национални съобщения на всеки четири години. В допълнение развиващите се страни ще изготвят на всеки две години доклади, които включват инвентаризация на емисиите на парникови газове и информация за действията по смекчаване на последствията от изменението на климата, нуждите на страната в тази сфера и полученото финансиране. Тези доклади ще подлежат на международна консултация и анализ - преглед на международно ниво с оглед осигуряване на прозрачността на действията и техния ефект. Насоки за изготвянето на националните правила за отчитане, мониторинг и верификация за развиващите се страни и методология за новите двугодишни доклади ще бъдат разработени през 2011 година.

Правилата за отчитане, докладване и верификация са ключови въпроси, тъй като водят до необходимата прозрачност и информираност, поясняват от Министерството на околната среда и водите.

Постигнато бе споразумение на правителствата да засилят действията си за намаляване на емисиите от обезлесяване и деградация на горите в развиващите се страни чрез технологична и финансова подкрепа.

Решението за справяне с емисиите от обезлесяването, с което се занимава механизъмът REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation или Намаляване на емисиите от обезлесяването и деградация на горите), не включва всичко, което се очакваше на предварителен етап, но все още има надежда за прехода към по-надежден процес, гарантиращ постигането на сериозните намерения за опазване на горите, смятат част от специалистите, докато други виждат в REDD+ опасност поради възможността индустриалните страни да купуват квоти за замърсяване с парникови газове срещу финансиране на проекти с неясен потенциал за запазване на горската площ или подмяна на естествените тропически гори с екологично и социално разрушителни практики, например създаване на огромни масиви енергийни насаждения като маслената палма за гориво.

Страните участнички потвърдиха решимостта си да не допуснат повишаване на температурите с повече от 2 градуса по Целзий спрямо

прединдустриалните нива - критичният праг, над който ще настъпят опасни изменения в природата.

В Канкун обаче не се постигна напредък в конкретизиране на целите на отделните страни за намаляване на емисиите и ангажирането с тях чрез решение. Съгласно финално приетия документ обещанията за цели и действия на страните ще бъдат включени в един общ информационен документ, който ще бъде публикуван от Секретариата на Конвенцията и ще бъде обект на преговори през 2011 година.

Заявените цели на развитите страни са обвързани с периодично докладване на мерките за нисковъглеродни стратегии и за намаляване на емисиите, включително чрез пазарните механизми.

За развиващите се страни ще бъде създаден регистър, в който да се публикуват мерките за намаляване на емисиите, необходимото за тях финансиране и съществуващата финансова помощ от развитите страни. Развиващите се страни ще докладват периодично за изпълнението на тези мерки.

Експертите от Коалиция за климата подчертават необходимостта от по-задълбочена предварителна подготовка с ясно разпределение на задълженията, подкрепено с подписването на юридически обвързващ документ, гарантиращ радикално намаляване на парниковите емисии от страна на основните страни замърсители, както и предоставяне нови „зелени“ технологии на развиващите се страни, за да бъде постигнато желаното удържане на повишаването на глобалните температури.

Предвид изтичащия срок на първата фаза на Протокола от Киото - в края на 2012 г. - обвързващо споразумение с конкретни мерки трябва да бъде подписано на срещата в Дърбан, Южна Африка (COP 17) след една година. Като се има предвид бавното протичане на преговорите обаче, е твърде вероятно да възникне „преходен период“ след края 2012 г. до влизането в сила на ново споразумение, дори то да бъде договорено в края на 2011 година. Този проблем засяга особено силно продължението на гъвкавите пазарни механизми от Протокола, тъй като няма яснота за тяхното действие след 2012-2015 г., твърдят анализаторите.

Друг важен момент от особено голямо значение за България, подчертават експертите от МОСВ, са възможните опции за третиране на излишъка от предписани емисионни единици от първия период на Протокола от Киото. Като цяло страните са склонни да се фокусират върху опцията за ограничаване за прехвърленото количество или ограничаване за употребата му, с уговорката, че се разглеждат и другите две опции - пълно и никакво банкиране. Разглеждането на този въпрос бе отложено за 2011 година.

От МОСВ подчертават и важноста за страната ни на доклада на Комитета по изпълнението към Секретариата на Конвенцията. Коментирани са случаят с отнемането на акредитацията на България да участва в международната търговия с емисии поради лошо качество на инвентаризацията на емисиите на парникови газове през минали години. Като особено благоприятен за страната ни може да се оцени фактът, че в доклада се съдържа признание за успешното преодоляване на този проблем от нашата страна за изключително кратък период от време. Посочено е, че резултатите от проверката през октомври 2010 г. са положителни и че България е постигнала голям напредък в инвентаризацията, коментират от МОСВ.

Експертите от Коалиция за климата пък подчертават, че у нас вече втора година се бави изготвянето на национален план за действие за ограничаване на изменението на климата, въпреки поетите ангажименти с

ратифицирането на Рамковата конвенция за изменението на климата.

За съжаление у нас наблюдаваме най-вече подкрепа за въглеродointензивни индустрии, основно в сектор енергетика. Това е изцяло в противовес на необходимостта от реални действия и осигуряване на инвестиции за развитие на устойчива нисковъглеродна икономика, от която България силно се нуждае поради своята енергоемкост, слаба конкурентоспособност и изоставане в развиването на технологиите, се казва също в позицията на Коалиция за климата.

Като скромни напредък и отлагане на тежките решения експертите коментират резултатите от Канкун и се обединяват около мнението, че е наложително да се постигне споразумение в Южна Африка през 2011 г., което да гарантира ограничаването на опасното изменение на климата и подпомагане на уязвимите общности да се адаптират.

Какво постигна Споразумението от Канкун:

- ♦ Признание за първи път в документ на ООН, че глобалното затопляне трябва да се загържи под 2°C в сравнение с температурата от прединдустриалния период, и въвеждане на процес за определяне на дата, до която глобалните емисии да отбележат връх, и на цел по отношение на намаляването на глобалните емисии за 2050 година.
- ♦ Ангажиментите на развитите и развиващите се държави във връзка с емисиите бяха официално формулирани и бе определен метод за разясняването им. Споразумението признава също, че общите усилия за намаляване на последиците трябва да се увеличат, за да се спазва таванът от 2°C.
- ♦ Договореност за повишаване на прозрачността на действията за намаляване или ограничаване на емисиите за по-ефективно проследяване на напредъка.
- ♦ Потвърждаване на целта, че развитите държави ще мобилизират годишно средства за климата на стойност 100 млрд. долара за развиващите се държави до 2020 г., и създаване на Зелен фонд за климата, през който да минава голяма част от финансирането.
- ♦ Договореност за засиление на действията във връзка с адаптирането към изменението на климата.
- ♦ Стартиране на механизма REDD + , благодарение на който могат да се предприемат действия за намаляване на емисиите от обезлесяване и от деградация на горите в развиващите се държави.
- ♦ Договореност да се разгледа създаването на нови механизми на пазара на въглеродни емисии, които да нагледат проектоориентирания подход.
- ♦ Създаване на механизъм за технологии - изпълнителен комитет по технологиите, център и мрежа за технологии в областта на климата, с цел подобряване на разработването на технологии и техния трансфер.
- ♦ Създаване на ясен процес за преосмисляне на целта глобалното затопляне да се загържи под 2°C, включително обмисляне на една по-амбициозна цел от 1.5°C, който трябва да приключи през 2015 година.
- ♦ Угължаване с още една година на работата на специалните работни групи по Конвенцията на ООН за изменението на климата и по Протокола от Киото, без да се определя правната форма на крайния резултат от преговорите.

Използвани са материали от:
www.moew.government.bg
www.climatebg.org
www.europa.eu

Природните територии в периферията на градовете

Животът в градовете има много предимства, но също и недостатъци (шум, замърсяване, пренаселеност и стрес). Природните територии, разположени в периферията на градовете (пери-урбан територии или зони), са места със здравословна среда, подходящи за отдих, спорт, отмора и контакт с природата, допринасят и за поддържане на биологичното разнообразие, правят градовете по-атрактивни и по-приятни за живеене. Всеки град трябва да интегрира в територията си една или повече такива зони, където хората могат да се наслаждават на природната среда, без да им се налага да изминават големи разстояния.

Европа е силно урбанизиран континент. В наши дни приблизително 80 % от европейците живеят в градове. С нарастване на населението се увеличава и броят и големината на градовете, които се превръщат в основна движеща сила за европейската икономика. Бързата експанзия и лошото планиране водят след себе си много проблеми, сред които хронична липса на зелени пространства, високи нива на престъпност и социални проблеми, както и силно замърсяване.

В края на 80-те години на миналия век градските администрации в Европа стартират различни програми, насочени към подобряване на качеството на живот в управляваните от тях градове. Независимо от усилията, които полагат, тези администрации и сега са изправени пред предизвикателството да постигнат устойчивост и баланс в икономическо, социално и екологично отношение.

Промяната в начина на живот и търсенето на високи стандарти в здравето и благосъстоянието на живеещите в градовете означават, че постигането на по-добро качество на живота се превръща в една от движещите сили, които са в основата на Европейските политики в областта на урбанизацията и градското планиране. Отговорните за моделирането и прилагането на тези политики все по-ясно разпознават значението на зелените зони и природните територии за градовете. Ролята на биологичното разнообразие е по-малко позната и често пъти се пренебрегва. Както зелените зони, така и природните територии в периферията на градовете предлагат различни възможности за рекреация и социално взаимодействие, чрез което допринасят значително за повишаване на качеството на живот на хората в градовете.

Ползи, предоставяни от природните територии в периферията на градовете

Значението на природните територии в периферията на градовете надхвърля многократно положителното въздействие, което те оказват върху качеството на живота на градските обитатели. Освен че тези територии са дом за редица растителни и животински видове, много от които редки и застрашени в европейски и световен мащаб, те предоставят и уникална възможност за повишаване на познанията и загрижеността за екологичната проблематика и опазването на дивата природа. Подкрепата от страна на живеещите в градовете европейци е от решаващо значение за постигане на природозащитните цели. Природните зони в периферията на градовете изпълняват редица екологични функции и предоставят незаменими ползи. Спо-

магат за намаляване на въздушното, шумовото и топлинното замърсяване, създават вентилационни коридори, с които се намалява ефектът на затоплянето в градовете, регулират водния отток и смекчават негативните последици от наводненията, формират специфичен микроклимат.

Предизвикателства и проблеми пред природните територии в периферията на градовете

Опазването и управлението на такива територии е често пъти много по-различно и по-сложно в сравнение с по-изолираните защитени територии. Най-ярко изразените предизвикателства и проблеми са: присъствие на повече хора, силен натиск за икономическо развитие, различни интереси, които си съперничат, слабо разбиране на ролята и значението на природата за градовете и защо трябва да се опазва, сложна политическа и административна рамка и липса на политическа подкрепа. Всички те засягат в различна степен европейските природни територии в периферията на градовете. Например градовете в Южна Европа, в сравнение със северните, са изправени пред решаването на въпросите, свързани със засушаването и ограничените водни ресурси. Природните територии в периферията на градовете в страните от Източна Европа са по-ложени на засилен интерес от страна на инвеститори в посока икономическо развитие, което в повечето случаи противоречи на целите на създаването и управлението им. Това също е резултат от разрастването на градовете и урбанизирането на нови територии около тях.

Добри примери -

„Натура 2000“ зони в европейските градове

Европейските страни прилагат разнообразни подходи за справяне с описаните проблеми. Интересен е фактът, че в 32 големи европейски града са обособени защитени зони от „Натура 2000“, като 16 от тези населени места са европейски столици и те подслоняват една или две защитени зони от мрежата. Общо тези зони опазват 40 % от застрашените природни местообитания (предимно гори и полуестествени тревни съобщества), половината от видовете птици и една четвърт от пеперудите, включени в двете Европейски директиви - за птиците и за природните местообитания.

Брюксел - „зелена и синя мрежа“

Други градове преразглеждат и преработват плановете си за развитие така, че да се осигури непрекъс-

мост и физическа свързаност между мрежата от зелени системи в градовете с природните територии в периферията им. Като част от регионалния план за развитие на Брюксел са разработени т.нар. зелена и синя мрежа, чрез които да се осигури едно по-равномерно разпределение на зелените природни територии и да се подсилят екологичните коридори между тях. Синята мрежа цели подобряване на екологичните условия в реките и свързаните с тях влажни зони.

Берлин - опазване на горски зони във и около града
17 000 ха (18 %) от германската столица са покрити с гори, от които 4000 ха попадат в европейската екологична мрежа „Натура 2000“. За да гарантира доброто стопанисване на тези гори във и извън границите на града, Берлин поверява управлението им на специално създадена за целта администрация. Както и на други места, тези гори изпълняват редица функции: гърбонпроизводствени, рекреационни и функции по опазване на биологичното разнообразие. В горите на Берлин голите сечи са забранени, а също и употребата на торове и пестициди. Прилагат се природосъобразни горскостопански практики и се насърчават естественото възобновяване и формирането на смесени насаждения от местни горски гървесни и храстови видове. За осигуряване на опазването на тези гори някои райони са затворени за посетители, а многото пътища, водещи към тях, нарочено не се асфалтират. Специално е разработен законен документ, който определя възможното натоварване върху територията. Изцяло е забранено карането на колела извън определените за това горски пътища, брането на горски плодове и гъби е разрешено в ограничени количества, а ловуването на територията е позволено само при спазване на стриктни правила.

Барселона - независима паркова администрация
На север Барселона граничи с планинската верига Корсерола, а на юг - с реките Бесос и Лобрегат. Между тези естествени природни граници върху 8000 ха се простира обширна гора - парк „Корсерола“, която се издига над Барселона и играе ролята на бял гроб за града. Паркът е един от най-големите „пери-урбан“ паркове в Европа. Значението му за опазване на природата е признато за пореден път през 2006 г., когато паркът става част от мрежата „Натура 2000“.

Разположен в периферията на столицата на Каталуня, парк „Корсерола“ е изправен пред редица проблеми, които са типични за този тип територии. Той е подложен на сериозно натоварване поради големия брой посетители - 15 млн. годишно. Има и множество инвестиционни намерения, които са съсредоточени в периферните части на парка - на границата му с града. Благодарение на това, че „Корсерола“ се управлява не от градските власти или от администрацията на провинцията, натискът за развитие и застрояване се удържа. Това е възможно поради факта, че за управлението на парка отговаря автономна паркова администрация, която има абсолютни законови пълномощия. За да направят ясни и достъпни за обществото целите на опазване и управление на тази територия, парковите власти са разработили подробен план за управление. Основен елемент от разработването на плана и фактор за успех при

прилагането му е осъществяването на мащабен консалтативен процес, в който са включени 100 общини от региона на Барселона и множество различни заинтересовани страни. Планът за управление цели опазването на природните ресурси и постигането на екологичен баланс, както и развитието на територията като място за рекреация. Човешките дейности са регулирани чрез зонирание на територията. Зонирането е съгласувано с множество заинтересовани страни, например с Каталунската федерация на колоездачите. Паркът разполага с два посетителски центъра, три специализирани маршрута за планинско колоездене, мрежа от туристически пътеки и предлага разнообразие от екологични образователни програми.

Приложение на концепцията в България

След присъединяването на България към Европейския съюз нашата държава има отговорността и възможността да участва във формирането и прилагането на нови и иновативни концепции и подходи за постигане на устойчиво развитие в различни области. В началото на 2010 г. стартира проект PERIURBAN - „Парковете в периферията на урбанизираните територии - подобряване на условията на околната среда“. Проектът се финансира по програма INTERREG IVC. Водещ партньор е Администрацията на италианската провинция Тоскана. Участват общо 14 партньорски организации от Испания, Франция, Великобритания, Португалия, Чехия, Словакия, Полша, Унгария, Гърция и България с Дирекцията на Природен парк „Витоша“. ПП „Витоша“ притежава в голяма степен характеристиките на природните територии, разположени в периферията на градовете. С над 3 млн. посетители годишно и нарастващ натиск върху ползването на природните ресурси и територията, Дирекцията на парка е изправена пред сериозни предизвикателства, характерни за този тип територии. Проектът PERIURBAN е една обещаваща инициатива, която ще даде конкретни насоки и инструменти за подобряване на регионалните политики в областта на управление на природни територии в периферията на градовете, като се акцентира върху подгържане на биологичното разнообразие в тях.

Инж. Нели ДОНЧЕВА
експерт „Реализирани на проекти“
в ДПП „Витоша“

Устойчиво стопанисване на горите за намаляване на бедността

Форумът за горите (UNFF)

Един от проблемите, върху които Организацията на обединените нации (ООН) се фокусира през изминалото десетилетие, бе развитието на тясно свързани политики за оптимизиране на управлението, опазването и устойчивото стопанисване на всички типове гори.

За да отговори на изискванията на съвременното горско стопанство и конкретните въпроси за бъдещите насоки на стопанисване на горите на световно равнище, през октомври 2000 г. с Резолюция E/2000/35 Икономическият и социален съвет на ООН (ECOSOC) създаде Форум за горите на ООН (UNFF). Форумът се характеризира с голяма прозрачност и представлява основа за участие на широк кръг заинтересовани страни в стопанисването на горите. В него членуват всички правителства и специализираните агенции - членове на ООН. Органи на Форума са Бюрото и Секретариатът. Бюрото се състои от председател и четирима заместник-председатели, избрани на географски принцип от членовете на Форума.

Организацията има няколко основни функции:

- ◆ Да насърчава международното сътрудничество, да координира политическите ангажменти за устойчивото стопанисване на горите в световен мащаб.
- ◆ Да съдейства за приемането на споразуменията, свързани с устойчивото стопанисване на горите, и да улеснява възприемането им.
- ◆ Да поддържа диалога между отделните правителства и международните организации.
- ◆ Да насърчава и подпомага страните, включително с нисък процент гори, за развитието и внедряването на стратегии за опазване и подобряване на горските ресурси, увеличаване на площта на горите посредством устойчиво стопанисване и намаляване на деградацията и загубата на горска площ.

По този начин се поддържа и подобрява качеството на горските ресурси, повишават се ползите от горите и се удовлетворяват нуждите на обществото.

Едно от условията за устойчиво стопанисване на горите, не само на местно ниво, но и в глобален мащаб, е всички заинтересовани страни да са постигнали консенсус за начина и методите на управление на горските ресурси. Създавайки Форума за горите, Обединените нации приканват всички заинтересовани страни да участват и да изразят своята гледна точка за начините за стопанисване на горите. Освен правителствата на страните членки на ООН в него участват и т.нар. Основни групи, посочени в Глава 23 от Декларацията „Принципите в горския сектор“, приета на Световната среща в Рио де Жанейро през 1992 година.

Тези групи включват представители на всички заинтересовани страни, свързани по някакъв начин с горите и горските ресурси, от организации и институции от различни съсловия: Жени; Деца и младежи; Местно население; Неправителствени организации; Местни власти; Съюзи на работници; Бизнесът и индустрията; Научни и технологични съсловия; Фермери и малки собственици на гори.

Диалогът между заинтересованите страни е традиционна част от Фо-

Участниците в Работната среща

рума, която дава възможност за обсъждане на въпроси, свързани с конкретната сесия, между страните членки на Форума и представителите на Основните групи. Няколко месеца предварително Секретариатът събира всички коментари и изявления на представителите на Основните групи за поредната сесия. По този начин Основните групи имат възможността да представят своята гледна точка и да повлияят за вземането на решения за устойчивото стопанисване на горите в световен мащаб. Много от представителите на Основните групи имат голям опит в управлението на горите, особено в някои части на Африка и Южна Америка, където е съсредоточена голяма част от племенните общности, стопанисващи горските ресурси самостоятелно. Затова и участието на Основните групи е жизненоважно за успеха на Форума за горите.

Работна среща на Форума за горите

Международната работна среща „Устойчиво стопанисване на горите за намаляване на бедността: Сближаване на заинтересованите страни в рамките на Форума за горите“ се проведе от 26 до 30 юли 2010 г. в Акра, Гана. За първи път такова мероприятие в подкрепа на Форума за горите е организирано по инициатива на Основните групи с цел да се повиши техният принос в целия процес. Участваха 70 представители от различни правителствени и неправителствени организации и компании от 27 страни. Работната среща се проведе с подкрепата на правителството на Гана и Секретариата на Форума, с финансовата подкрепа на правителствата на Норвегия, Финландия, Великобритания, Австрия и Канада и ценната помощ на Международната организация за тропическия дървен материал (ИТТО). Сред официалните делегати бяха представителят на Канадското правителство Майкъл Горту и министърът на природните ресурси на Гана Алхай Колинс Дауда. Представителят на групата „Научни и технологични съсловия“ в Гана Джоузеф Кобинах определи състоялото се събитие като „страхотна възможност да се съберат заедно хора с богат практически опит и знания, които биха допринесли за подобряването на световната горска политика“. Директорът на Секретариата на Форума Ян Макалпайн отбеляза, че работната среща идва във важен момент и увеличаване приноса на всяка от заинтересованите страни.

На Работната среща в Гана бяха поставени 4 основни цели:

- ◆ Разработване на конкретни препоръки за следващия Форум в Ню Йорк, САЩ (24.01-04.02.2011 г.) на тема „Горите като средст-

во за препитание и намаляване на бедността“.

◆ Идентифициране на силните и слабите страни в диалога между заинтересованите страни и изготвяне на препоръки за повишаване на ефективността.

◆ Определяне на конкретни дейности за всяка от заинтересованите страни за участие в Международната година на горите на Обединените нации (UN IYF) през 2011 година.

◆ Поощряване на изграждането на съюзи, партньорства и мрежи както между Основните групи, така и между тях и други участници във Форума.

Участниците имаха възможност да дадат препоръки за следващата 9-а сесия на Форума в Ню Йорк. Това би спомогнало за осигуряването на платформа за планиране на дейностите по предстоящата инициатива на Обединените нации за Международна година на горите. Макар че правителствата членки на ООН приемат огромната роля на Основните групи за внедряването на практика на взетите решения от Форума, сегашното им ниско ниво на участие не дава възможност това да се случи в действителност. Среци като тази в Гана дават възможност да се утвърди участието на Основните групи в процесите на Форума, с което да се постигне необходимият капацитет за ефективно внедряване на политиката за устойчиво стопанисване на горите. Тези среци осигуряват възможност на участниците да представят добри практики, да дискутират и изясняват конфликтни моменти и да оптимизират постигнатите решения.

Гости и лектори от цял свят презентираха свои изследвания и проучвания. Бяха проведени групови дискусии за изграждането на стратегии и програми за устойчиво стопанисване на горите. Някои от препоръките на работната среща засягат правата върху собствеността на горите, традиционните местни знания за използването на горските ресурси от различни краища на света, дърводобива, провеждан от племенни общности на местно ниво, разясняването на начините и методите за устойчивото стопанисване на горите сред различните съсловия. Бяха дадени препоръки да се повиши участието на Основните групи от съсловията на жените, младежите и децата и местното население (племенните общности).

Успешните иновативни изследвания и проучвания трябва да се разпространяват и внедряват в практиката. Хората, чийто живот е зависим от горите, трябва да имат надежден достъп до горските ресурси и съответно роля при вземането на решения за използването им и правото на облагите от тях. Местните дърводобивни компании, фокусирани върху устойчивото стопанисване на горите, трябва да бъдат подкрепяни и поощрявани. Много голямо внимание беше отделено на традиционните местни знания за горите, много от които са били подценявани или неправилно схващани в миналото. Такива са например използването на дървесни и храстови видове като лекарства или храна от различни племена, най-вече от Африка и Южна Америка. Много национални и международни закони и институции не дооценяват значимостта на тези знания, много от тях не са описани и документирани и изчезват заедно с племенните общности. Голяма част от членовете на тези общности не получават никаква финансова компенсация за използването на знанията им при разработването на различни хранителни, фармацевтични или други стоки от големи промишлени компании. Средствата за прехрана на хората, зависещи от гората, са неизменно свързани с устойчивото ѝ стопанисване, без което те не могат да съществуват в дългосрочна перспектива.

Националният парк „Какум“

През третия ден от срещата домакините бяха организирали пътуване извън столицата, за да запознаят участниците с културата и природната красота на страната. Гостите посетиха Националния парк „Какум“, един от трите най-големи в Гана. Площта му е 350 кв. км и е само на 33 км от почти двумилionenната столица. Паркът опазва вечнозелените гори, типични за този район на света. Много от местните племенни общности изцяло зависят от гората в района и за-

В Националния парк „Какум“

едно с дирекцията на парка е постигнато разумно решение да ползват горските ресурси. Местните жители могат да използват свободно една трета от територията на парка за добиване на лекарствени или хранителни продукти (включително и определени видове дивеч), а в останалата част от територията му е строго забранена човешката дейност. За да компенсира намаляването на ресурсите от гората, парковата дирекция е изготвила програма, според която племенните общности трябва да засаждат редки и ресурсно ценни видове дървета в различни райони около парка или местните селища. В тази част на света гората израства средно за около десетилетие и видовете не са поставени под натиск от прекалено ползване.

Животинският свят е представен основно от биволи, маймуни, папагали, над 400 вида пеперуди и огромен брой земноводни и влечуги. Парка обитават 270 слона, чийто точен брой е бил неизвестен допреди няколко години, когато по международен проект екип от учени установява чрез ДНК тест на екскременти точната численост на популацията на вида. Същият проект подпомага нощното заснемане с камери с инфрачервени лъчи на рядък вид леопард. Никой от парковите служители, дори и рейнджърите с над 15 години стаж в парка, не са виждали на живо този хищник. Единствено останелите от него следи и остатъци от жертви свидетелстват, че е обитател на парка. Едва след направените снимки става ясно, че числеността му не е малка, както се е смятало преди, и че популацията му е в добро състояние.

Една от забележителностите на парка е най-високата въжена пътека в света, над 40 метра, проектирана от холандски архитект преди 50 години. Посетителите на парка могат да видят склопа на дъждовните гори отгоре. Гледката е уникална, много от короните на тези тропически дървета имат невероятни форми и разположение. Маймуните по цялата територия на парка, и най-вече във високата част на дървостоя, допринасят за автентичното преживяване в това запазено кътче на африканската джунгла.

Малко над 2 пъти по-голяма от България (238.5 хил. кв. км), Гана процъфтява в сравнение с останалите африкански държави в тази част на континента. Страната разполага с двойно повече природни богатства на глава от населението от по-бедните страни в Западна Африка. Основно се изнася злато, дървесина и какао. Населението на Гана е 20 млн., от които 48.5 % християни (от тях протестанти - 53.8 %, и католици - 46.2 %). Силно застъпени са местните традиционни вярвания и култове - 22.4 %, а мюсюлманите са 12.4 %.

Инж. Чавдар ЖЕЛЕВ
Снимки автора

България потребява повече ресурси от тези, с които разполага

Новият доклад на международната природозащитна организация

WWF „Жива планета 2010“, който излезе на 13 октомври 2010 г., показва, че всички страни членки на Европейския съюз с изключение на Естония, Латвия, Финландия и Швеция потребяват повече природни ресурси от тези, с които разполагат. Докладът взема предвид само гържави с над 1 млн. жители, от него са изключени членовете на ЕС Люксембург, Малта и Кипър.

В ЕС живее само 7 % от световното население, но то използва два пъти повече ресурси от средното за света. България консумира 1.8 пъти повече от наличното. Четири от гържавите в ЕС - Дания, Белгия, Естония и Ирландия - са сред 10-те най-големи екологични потребители.

„Предизвикателството е как ще успеем да съчетаем увеличаващото се и с все по-висок стандарт население на света с ресурсите на наша-

та планета. Трябва да намерим по-добри начини да произвеждаме и използваме енергията и какво точно да потребяваме“ - обясни генералният директор на WWF Джим Лийн при представянето на доклада в Бристъл, Великобритания.

Докладът на WWF „Жива планета 2010“ излиза на всеки две години и проучва състоянието на Земята. Той показва, че ако всеки човек по света живее като средния гражданин на ЕС, ще са ни необходими 2.8 планети, за да получаваме необходимите природни ресурси.

„Европа е един от най-гъстонаселените и богати континенти на света, но този стандарт е за сметка на развиващите се страни и бъдещите поколения“ - заяви Тони Лонг - директор на Офиса по европейски политики на WWF.

В същото време докладът показва напредък във възстановяването на популациите на някои европейски видове, главно заради усилията за опазване на природата и контрола върху отпадъците през последните десетилетия. Но пък в тропически-

те страни сладководните организми са намалели с близо 70 % за последните 30 години - спад, какъвто не се среща при нито един друг вид. От 1966 г. насам светът консумира повече ресурси, отколкото планетата и природата могат да предоставят и възпроизведат. Днес черпим ресурси все едно разполагаме с 1.5 планети Земя. Средният американец потребява като че ли имаме 4.5 планети. Ако продължаваме така, през 2030 г. потреблението в света ще е вече колкото за две планети Земя.

„Ръстът на населението и икономическото развитие водят до по-голяма конкуренция върху ограничените ресурси на планетата. Ако Европа иска да остане водеща световна икономическа сила, тя трябва да намали зависимостта си от ресурси от други краища на света и да премине към нов модел на икономически растеж с ефективно използване на наличните ресурси“ - казва още Тони Лонг.

Константин ИВАНОВ, WWF

Международно споразумение

Протоколът от Нагоя - стратегически цели за опазване на природата

Срещата на ООН за опазване на биоразнообразието в Нагоя, Япония, проведена се от 18 до 29 октомври 2010 г., завърши с приемане на международно споразумение - 10-годишен план, който включва 20 цели за опазване на природата, намаляване на загубата на животински и растителни видове.

Представители на 190 страни, ратифицирали Конвенцията за биологичното разнообразие, набелязаха спешни мерки за опазване и възстановяване на екосистемите гори, реки, коралови рифове, океани. Споразумението, известно и като Протокола от Нагоя, цели забавяне на изчезването на видовете наполовина до 2020 г. Страните се договориха за увеличаване на защитените зони по света, които от сегашните 12.5 % трябва да достигнат 17 % от земната повърхност. В категорията „защитени“ трябва да попаднат 10 % от океаните и моретата, сега те са по-малко от 1 %.

В споразумението са предвидени финансови помощи от развитите за по-бедните страни, които да ги подпомогнат в постигането на набелязаните цели. Делегатите на конференцията в Нагоя приеха и про-

токол за разпределяне на богатата, която фармацевтичната и козметичната промишленост са извлекли от генни ресурси от множество видове (животни, растения, микроорганизми), срещащи се в страните от Южното полукълбо. Развиващите се страни, които налагат строг контрол на износа на подобни материали, ще получават приходи от тези ресурси.

Правителствата ще трябва да оценят стойността на екосистемните услуги, да предоставят на хората основни услуги като чист въздух, вода, лекарства и други. Предишното споразумение от 2002 г. не успя да постигне набелязаните цели за намаляване на унищожаването на биоразнообразието до 2010 година.

„Производителността на земята и моретата намалява, а с тях и екосистемите, важни за излизането на хората от бедността“, коментира председателят на Световната банка Робърт Зелик.

По данни на Международния съюз за опазване на природата един от всеки три вида земноводни, един на всеки осем вида птици и един на всеки пет вида бозайници са застрашени от изчезване в глобален план. ♣

КАК ДА СТАРТИРАМЕ СОБСТВЕН БИЗНЕС?

На 16 декември 2010 г. Центърът за насърчване на предприемачеството към Лесотехническия университет, с ръководител доц. Владимир Пиралков, организира представянето на две нови издания, предназначени за всички, които пожелаят да стартират собствен бизнес в областта на горското стопанство и ландшафтната архитектура.

Авторите на „Наръчник на предприемача в горското стопанство при условията на членство на България в Европейския съюз“ - проф. Нино Нинов, доц. Стефан Юруков, доц. Владимир Пиралков, доц. Никола Стоянов, доц. Милко Милев, доц. Иван Палигоров, проф. Николай Бояджиев, доц. Кирил Любенов, доц. Димитър Георгиев, доц. Наско Илиев, гл. ас. Славчо Савев и инж. Валентина Маринова обстойно и компетентно разглеждат въпросите, свързани със състоянието на горите и горските биологични ресурси в България, като разкриват реални възможности за прилагане на ефективни технологии и иновации в горския сектор. Наръчникът е структуриран в 10 глави, в които се представят актуални проблеми и направления с възможности за приложение и развитие на определени предприемачески дейности в горското стопанство.

При представянето на книгата нейният рецензент проф. Никола Колев изтъкна: „Наръчникът на предприемача заслужава адмирации като творческо начинание с ново измерение за развитие на горския сектор. По своята актуалност и тематична насоченост изданието е показател и модел на творческо институционално научно-икономическо и образователно сътрудничество между Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Изпълнителната агенция по горите и Лесотехническия университет. Книгата е навременен отговор на потребностите за обучението и възпитанието на студентите в предприемачески дух и култура, за провеждане на маркетингови дейности в областта на иновациите в горското стопанство“.

Другият наръчник по предприемачество „Ландшафтна архитектура: Как да стартираме бизнес?“ е изготвен от 23 изявени университетски преподаватели и научни дейци в областта на озеленяването и горското стопанство.

Инициаторът и координаторът по съставянето и научната редакция на книгата доц. Катинка Михова сподели какви са били обсъжданията, предложенията и отрицанията при създаването на Наръчника. Той включва актуални теми от всички основни направления на

ландшафтната архитектурна теория и практика, обединени в пет раздела. Доц. Михова изрази удовлетворението на авторския колектив от разработването на темата, която въпреки своята специфичност, обем и многообразие, успява да предразположи със своята актуалност и новост, синхронна работа в екип.

Рецензентът доц. Мария Кънчева подчерта: „В последните години предприемаческата дейност намира почва и в сфери, които до скоро не се практикуваха самостоятелно. Такава е и дейността на ландшафтните архитекти, а тя дава огромни възможности не само в един аспект. Всеки може да избере и заеме специализирана ниша и да развие своите интереси. Впечатляващо е многообразието от въпроси, които са разгледани в Наръчника. Той е учебно и практическо помагало, необходимо както за студентите, така и за хората, които вече се занимават с предприемачество в ландшафтната архитектура, и вдъхновяващ тези, които са на прага на подобно решение“.

На представянето на книгите присъстваха Юлиан Николов - директор на дирекция „Икономическа политика“ в МИЕТ, който връчи и наградите на отличилите се студенти и дипломанти, Ели Анави - началник на отдел „Предприемачество“ в същото министерство, който поднесе обръщение към присъстващите от името на министър Трайчо Трайков, ланд. арх. Любомир Иванов - народен представител, проф. Нино Нинов - ректор на ЛТУ, д-р инж. Любчо Тричков - началник на отдел „Горска политика“ в ИАГ, инж. Пламен Симеонов - представител на „Андреас Штил“ ЕООД, преподаватели и студенти от Лесотехническия университет. ♣

Информация

Подзаконовата нормативна уредба към бъдещия Закон за горите

На 11 януари се проведе вторият семинар за представяне на основните дейности по Проекта в подкрепа на институционалната реформа в горския сектор, финансиран от Фонда за институционално развитие на Световната банка. Семинарът беше открит от зам.-министъра на земеделието и храните доц. Георги Костов, а водещите международни и национални експерти - консултанти по проекта, представиха насоките за подзаконова нормативна уредба в съответствие с новия проектозакон за горите.

Дискутирани бяха предложения за принципи на проектонаредба за възлагане на изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и продажбата на дървесина и недървесни горски продукти. Представените предложения и препоръки за подзаконовите актове, съпътстващи проекта за нов закон за горите, станаха обект на оживена и конструктивна дискусия, която допринесе за по-задълбочено разбиране на взаимната свързаност и зависимост на отделните заинтересовани страни в горс-

кия сектор на страната. Коментирани бяха представените от консултантите анализи, базирани на съществуващото национално, европейско и международно законодателство и горскостопански практики и на резултатите от множество срещи със заинтересованите страни.

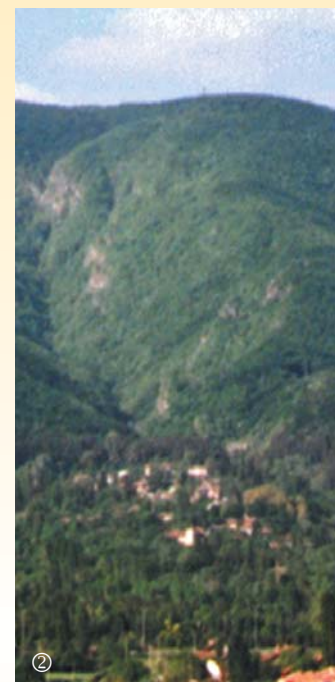
В работната среща взеха участие представители на: Съюза на горско-торговските фирми в България, Браншовата камара на дървообработващата и мебелната промишленост, Националното сдружение на собствениците на недържавни гори „Горовладелец“, Асоциацията на преработвателите на дървесина, Съюза на лесовъдите в България, Браншовото сдружение на практикуващите лесовъди и горски предприемачи в България „Булпрофор“, Камарата на независимите оценители, Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, Българска фондация „Биоразнообразие“, WWF, СНЦ „Зелени Балкани“, синдикални организации и професионални асоциации от сектора, държавната горска администрация и Световната банка. ♣

105 години организирана борба с ерозицията

Когато на 4 декември м.г. околоръстният път на София под кв. Драгалевци бе залят, бяха обвинени строителите на пътните съоръжения. Какво се случи? След обилни дъждове Драгалевска река повиши нивото си и... се превърна в обикновен порой. Той довлече боклуци, чакъл, камъни, почва и пясък и затрупа отводнителните съоръжения.

В България укротяването на порои има над столгодишна история. Но никога напоследък не поглежда към нея. Щетите, предизвикани от обилните дъждове, се отразяват охотно и приоритетно от средствата за масова информация като водещи новини. И защо не - налице е трагедия. Хора и добитък се давят, къщи се заливат, свлачища, скъсани речни диги или стени на микроязовири помитат имоти и пътнотранспортна инфраструктура. Сякаш не сме в началото на XXI в., а в началото на XX век.

Именно през първото десетилетие на миналия век пороите са били редовна годишна сводка за трагедии с десетки издавени хора и хиляди глави добитък, стотици декари унищожени земи. И тогава - през 1905 г., угват лесовъдите на по-

България преди...

моц на изстрадалата България и успяват за няколко десетилетия да укротят пороите.

Днес техният опит е забравен и подценен. Това, разбира се, остава за сметка на българската земя и нейните жители.

В конкретния пример първопричината за заливането на околовръстното шосе на София трябва да се търси във водосбора на реката и в това, че по нейното корито няма изградени противоерозионни съоръжения. На *сн. 1* е билото на Витоша в началото на XX в., където днес (*сн. 2*) се издига телевизионната кула. Между гругото всички витошки реки са били в списъка на страшните порои - Боянската, Драгалевската, Симеоновската, Бистришката, Железничката.

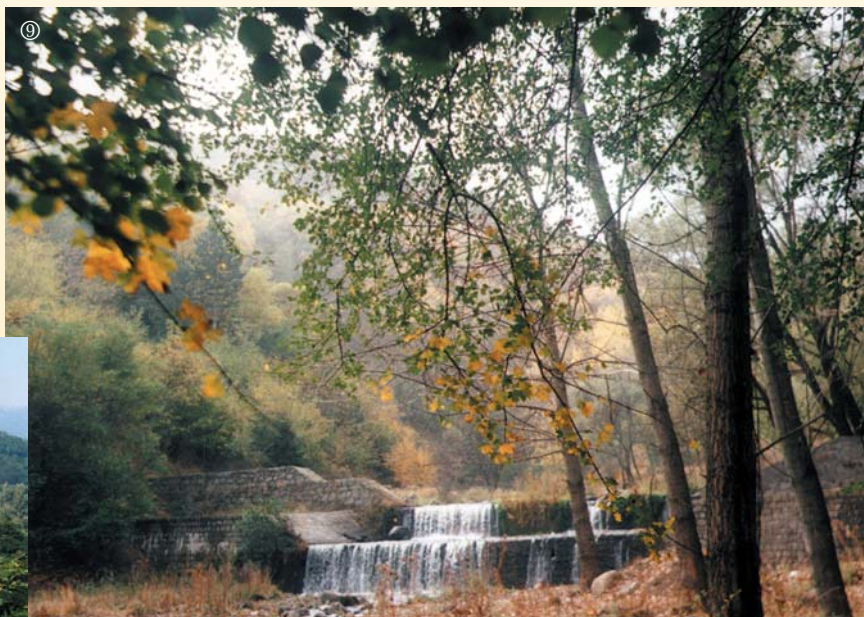
Как са укротени? Чрез залесяване на склоновете на водосбора и същев-

ременно строителство на баражи и други противоерозионни съоръжения в коритото и притоците на съответната река.

Архивите са запазили началото на изграждането на бараж № 1 в коритото на Панчаревска Бистрица край София (сн. 3). Днес мястото е един от Витошките кътове за отмора (сн. 4). За да се укроти реката, се строи и бараж № 2 (сн. 5), който днес не позволява поройно спускане на води дори и при обилни валежи. Изграждането на бараж № 4 е цяла епопея на лесовъдското инженерно дело. Отначало е сандрачен (сн. 6), но впоследствие едното му крило погъва и е решено да бъде изграден с камък (сн. 7 и 8). Сега мястото е неузнаваемо (сн. 9). А водосборът на самия порой Панчаревска Бистрица, китно декориран от десетилетния труд на лесовъди и горски работници, се приема като даденост (сн. 10).

Над 2000 са укротените порои в България. Но днес все още има, или по-точно отново се активизират, поройни реки и водосбори, които напомнят, че срещу природните стихии трябва да се води постоянна и професионална „битка“ с инженерни и лесовъдски методи.

...и сега

СТРУКТУРИ КЪМ ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

(пощенски кодове, названия, ръководители и телефони)

I. 3500 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - БЕРКОВИЦА -

- инж. Ваня КАМЕНОВА** 0953 8 03 00
1. 3500 ДПС - Берковица - инж. Цветко ЦВЕТКОВ 0953 8 89 90
2. 3474 ДПС - Гобежда - инж. Милко БЛАГОЕВ 09556 22 71
3. 3600 ДПС - Лом - инж. Константин КОСТОВ 0971 6 01 02
4. 3460 ДПС - Чипровци - инж. Красимир ВЪЛКОВ 09554 21 97
5. 3400 ДПС - Монтана - инж. Петко ИВАНОВ 096 30 01 90
6. 3700 ДПС - Вигин - инж. Веселка БОРИСОВА 094 60 09 88
7. 3900 ДПС - Белоградчик - инж. Мая КОСТОВА 0986 5 40 54
8. 3000 ДПС - Враца - инж. Ивайло АНГЕЛОВ 092 66 05 61
9. 3300 ДПС - Оряхово - инж. Снежана ГАРДАНСКА 09171 24 19
10. 3100 ДПС - Мездра - инж. Евгения ХРИСТОВА 09110 9 33 87
11. 3900 ДАС „Мигжур“ - Белоградчик - инж. Цветан МИХАЙЛОВ 0936 5 40 96

II. 2700 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - БЛАГОЕВГРАД -

- инж. Иван ГЕРГОВ** 073 88 50 09
1. 2700 ДПС - Благоевград - инж. Калин ЗАШЕВ 073 88 42 05
2. 2730 ДПС - Симитли - инж. Борислав КОТЪЗОВ 0748 7 21 96
3. 2840 ДПС - Кресна - инж. Стефан АВРАМОВ 07433 22 63
4. 2890 ДПС - Първомай - инж. Димитър КОМИТОВ 07427 31 47
5. 2850 ДПС - Петрич - инж. Велик СОТЯРОВ 0745 6 01 88
6. 2825 ДПС - Цапарево - с. Струмяни - инж. Валентин ЦАНЕВ 07434 30 61
7. 2800 ДПС - гр. Сандански - инж. Светослав ТАТАРСКИ 0746 3 20 37
8. 2830 ДПС - Катунци - инж. Симеон ЕФРЕМОВ 07438 21 17
9. 2790 ДПС - Якоруда - инж. Васил СТАМБЕРОВ 07442 22 27
10. 2772 ДПС - Места - инж. Иван ГЕРИН 074409 265
11. 2777 ДПС - Добринище - инж. Георги КИШЕВ 07447 23 74
12. 2960 ДПС - Гърмиче - инж. Денислав ШЕНЦОВ 07523 20 22
13. 2900 ДПС - гр. Гоце Делчев - инж. Манол КОЗЕЛОВ 0751 6 05 86
14. 2780 ДПС - Велича - инж. Георги ГЕНЕВ 07444 23 16
15. 2782 ДПС - Елешница - инж. Иван ДИВИЗИЕВ 0889271508
16. 2760 ДАС „Разлог“ - Разлог - инж. Йордан БАНГЕЕВ 0747 8 01 60
17. 2950 ДАС „Дукчан“ - с. Сатобча - инж. Пламен ПОЮКОВ 07541 21 70

III. 8000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - БУРГАС -

- инж. Румен ЖЕЛЕВ** 056 84 29 84
1. 8000 ДПС - Бургас - инж. Кирил ПЕТКОВ 056 84 23 69
2. 8500 ДПС - Айтос - инж. Тодор ТОДОРОВ 0558 2 26 25
3. 8400 ДПС - Карнобат - инж. Светлин ВОДЕВ 0559 2 21 59
4. 8463 ДПС - Садово - инж. Цветомир ГЕНОВ 05573 435
5. 8300 ДПС - Средец - инж. Димитър ЯНКОВ 05551 21 85
6. 8152 ДПС - Ново Паничарево - инж. Гора ГОРОВ 05504 82 18
7. 8170 ДПС - Звездец - инж. Димо ДИМОВ 05959 230
8. 8260 ДПС - Царево - инж. Георги ЛАПЧЕВ 0590 5 21 73
9. 8283 ДПС - Кости - инж. Венелин РАДЖОВ 0886843613
10. 8162 ДПС - Малко Търново - инж. Стоян КАРАДЖОВ 05952 30 96
11. 8290 ДАС „Ропотамо“ - м. Аркутино - инж. Иван КОСТОВ 0550 3 22 23
12. 8230 ДАС „Несебър“ - Несебър - инж. Иван СТЕПАНОВ 0554 4 33 83
13. 8166 ДАС „Грамаатиково“ - Грамаатиково - инж. Ганчо КОСТАДИНОВ 05958 230

2. 5520 ДПС - Лесигрен - инж. Пламен ПЕТРОВ 06920 21 25
3. 5800 ДПС - Плевен - инж. Яни ПЕТКОВ 064 84 01 90
4. 5940 ДПС - Никопол - инж. Георги ПЕТРОВ 06541 27 97
5. 5700 ДПС - Тетевен - инж. Илия МИТОВ 0678 24 34
6. 5720 ДПС - Рибарица - инж. Стайко ПЕТРОВ 06902 24 36
7. 5725 ДПС - Черни Вит - инж. Йорган ЙОРДАНОВ 06906 227
8. 5600 ДПС - Гролян - инж. Димитър ШИШКОВ 0670 6 04 27
9. 5672 ДПС - Борима - инж. Марин БАГАРОВ 0670 6 22 98
10. 5620 ДПС - Черни Осъм - инж. Красимир ЦАНИН 0670 6 04 04
11. 5770 ДПС - Луковит - инж. Петко ПЕТКОВ 0697 5 41 36
12. 5641 ДАС „Русалка“ - Априлци - инж. Валентин ШИШКОВЕНСКИ 06958 23 12

IX. 4400 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ПАЗАРДЖИК -

- инж. Христо ДЕЛИН** 034 44 55 96
1. 4400 ДПС - Пазарджик - инж. Стоян КОПРАЛЕВ 034 44 40 99
2. 4470 ДПС - Белово - инж. Марин ЗААТАРЕВ 03581 38 21
3. 4500 ДПС - Панагюрище - инж. Петър ТОДОРОВ 03576 32 17
4. 4580 ДПС - Ватак - инж. Петър МИРЧЕВ 03550 30 33
5. 4550 ДПС - Пещера - инж. Иван ГЪРКОВ 03506 39 85
6. 4633 ДПС „Селшище“ - с. Сърница - инж. Иван БОЯДЖИЕВ 03547 21 39
7. 4600 ДПС - м. Чехълъово - инж. Борислав ЧОРБОВ 03592 30 49
8. 4580 ДАС „Широка поляна“ - м. Широка поляна - инж. Тоско ГЕОРГИЕВ 03553 21 68
9. 4600 ДАС „Алабак“ - Велнерав - инж. Славо ЧАСИЛЕВ 0359 5 35 15
10. 4571 ДАС „Борово“ - м. Вълча поляна - инж. Йордан ЙОРДАНОВ 035502 339
11. 4580 ДАС „Беглика“ - м. Беглика - инж. Георги СЕРАФИМОВ 03553 21 87
12. 4600 ДАС „Чепино“ - м. Сухата лъка - инж. Найден ПЕТРОВ 0359 5 19 37
13. 4640 ДАС „Ракимово“ - Ракимово - инж. Петър БАЙЛОВ 03542 21 50
14. 4580 ДАС „Рогопи“ - м. Снежана - инж. Костадин ГОНДОВ 03553 22 71

X. 4000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ПЛОВДИВ

- инж. Пенчо ДЕРМЕНДЖИЕВ** 032 27 50 70
1. 4002 ДПС - Пловдив - инж. Мирослав ДИМИТРОВ 032 64 25 20
2. 4220 ДПС - Крчим - инж. Ваня ТАШЕВА 03145 22 41
3. 4270 ДПС - Първомай - инж. Русин ХРИСТОВ 03366 23 31
4. 4230 ДПС - Асеновград - инж. Тодор ВАСИЛЕВ 03316 30 41
5. 4300 ДПС - Карлово - инж. Мико ПАВЛОВ 03359 65 02
6. 4180 ДПС - Хисар - инж. Слави БОГУТЕВ 03376 21 38
7. 4340 ДПС - Розино - инж. Цветан ЦВЕТАНОВ 03136 22 30
8. 4341 ДПС - Класура - инж. Златко КАЛИЧЕВ 03137 20 34
9. 4241 ДАС „Кормисош“ - Лъки - инж. Георги БЕДРОВ 03355 89 47
10. 4142 ДАС „Чекерци“ - Стряма - инж. Ботьо АРАБАДЖИЕВ 03153 23 09

XI. 7000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - РУСЕ -

- инж. Красимир ТОДЖАРОВ** 082 82 17 06
1. 7100 ДПС - Бяла - инж. Слава КОЛЕВА 081772780
2. 7500 ДПС - Силистра - инж. Димитър ДИМИТРОВ 086 82 40 87
3. 7600 ДПС - Гутракан - инж. Люмил УЗУНОВ 0866 6 03 08

IV. 9000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ВАРНА -

- инж. Никола СИМЕОНОВ**
 1. 9000 ДПС - Варна - инж. Йордан ЙОРДАНОВ 052 69 29 30
 2. 9200 ДПС - Провадия - инж. Петър ПЕТРОВ 052 613159
 3. 9170 ДПС - Суборово - инж. Игнат ИГНАТОВ 0518 4 21 76
 4. 9300 ДПС - гр. Добрич - инж. Цанко НИКОЛОВ 05153 20 90
 5. 9500 ДПС - Генерал Тошево - инж. Йорданка НАЙДЕНОВА 058 60 06 78
 6. 9261 ДПС - Цонево - инж. Иван КАМБУРОВ 05731 21 05
 7. 9110 ДПС - Старо Оряхово - инж. Стоян САРОВ 05172 72 70
 8. 9600 ДПС "Балчик" - Балчик - инж. Калинка ТОДОРОВА 05141 23 58
 9. 9100 ДПС "Шерба" - Горен чифлик - инж. Александър ПЕНКОВ 0579 7 32 23
 10. 9450 ДАС "Тервел" - гр. Тервел - инж. Цветелин МИЛАНОВ 052 61 48 16
 05751 23 09

V. 5000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ВЕЛИКО ТЪРНОВО -

- инж. Николай НИКОЛОВ**
 1. 5097 ДПС - Буйновци - инж. Румен ХАРАЛАМОВ 062 62 00 59
 2. 5070 ДПС - гр. Елена - инж. Иван ПАШОВ 06151 66 80
 3. 5100 ДПС - Горна Оряховица - инж. Ангел КУЖОВ 06151 62 12
 4. 5250 ДПС - Свишов - инж. Иван НАЧЕВ 0618 6 00 65
 5. 5300 ДПС - Габрово - инж. Петко ПЕТКОВ 0631 6 02 21
 6. 5360 ДПС - Плачковци - инж. Иван МЛЕЧЕНКОВ 066 80 87 48
 7. 5400 ДПС - Севлиево - инж. Росен РАДЕВ 06770 20 40
 8. 5000 ДАС "Болярка" - Велшко Търново - инж. Йордан БОБОНКОВ 0675 3 33 65
 9. 5462 ДАС "Росица" - м. Лъгът - инж. Цветан МАРКОВ 062 62 05 13
 067305 350

VI. 6600 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - КЪРДЖАЛИ -

- инж. Тодор ЗАНЮЧЕВ**
 1. 6600 ДПС - Кърджали - инж. Любимир ДЖИСОВ 0361 6 58 30
 2. 6750 ДПС - Ардино - инж. Веселин АНГЕЛОВ 0361 6 52 96
 3. 6800 ДПС - Момчиляра - инж. Митко МАНЕВ 03651 45 01
 4. 6900 ДПС - Крумовград - инж. Светослав ЧОЛАКОВ 03631 61 02
 5. 6870 ДПС - Кирково - с. Чакаларово - инж. Юсеин ЕФЕНДИЕВ 03641 72 09
 03678 21 74
 6. 6300 ДПС - Хасково - инж. Николай ЯНЧЕВ 038 66 22 32
 7. 6570 ДПС - Ивайловград - инж. Димо КЮЧУКОВ 03661 60 20
 8. 6500 ДПС - Свиленград - инж. Антони ТОДОРОВ 0379 7 14 76
 10. 6850 ДПС - Джебел - инж. Красимир ИВАНОВ 03632 21 02
 11. 6600 ДАС "Женда" - Кърджали - инж. Фикри РАМАДАНОВ 0361 6 51 20

VII. 2500 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - КЮСТЕНДИЛ -

- инж. Петър САВЕВ**
 1. 2595 ДПС - Небестино - инж. Милчо КИРИЛОВ 078 55 05 15
 2. 2600 ДПС - Дупница - инж. Виктор БОРИСОВ 078 55 10 14
 3. 2460 ДПС - Трън - инж. Георги ГЕОРГИЕВ 0701 5 13 80
 4. 2360 ДПС - Брезник - инж. Николай АНАЧКОВ 07731 21 36
 5. 2440 ДПС - Земен - инж. Людмила ИВАНОВА 07751 30 51
 6. 2400 ДПС - Радомир - инж. Веселин ВЛАДОВ 07741 23 18
 7. 2347 ДАС "Витошко - Струена" - с. Кладница - инж. Динко ГОСПОДИНОВ 0777 8 21 42
 8. 2500 ДАС "Осогово" - Кюстендил - инж. Андрей МИЛЕНКОВ 076 67 02 14
 078 55 20 50

VIII. 5500 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ЛОВЕЧ -

- инж. Павел БОГДАНСКИ**
 1. 5500 ДПС - Ловеч - инж. Цветелинка ПЕНЧЕВА 068 60 38 23
 068 60 37 92

4. 7200 ДПС - Разград - инж. Пламен КОЛЕВ 084 66 13 09
 5. 7000 ДАС "Дунав" - Русе - инж. Петя РАДЕВА 082 82 02 17
 6. 7300 ДАС "Сеслав" - гр. Кубрат - инж. Красимир КИРЯКОВ 0848 7 24 92
 7. 7650 ДАС "Каракуз" - Дулово - инж. Иван ГРОЙЧЕВ 0864 2 26 06

XII. 8800 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СЛИВЕН -

- инж. Пейчо ВЪРБАНОВ**
 1. 8800 ДПС - Сливен - инж. Георги ХРИСТОВ 044 62 29 45
 2. 8890 ДПС - Твърдица - инж. Борислав ПЪВЪТКОВ 044 62 27 42
 3. 8900 ДПС - Нова Загора - инж. Лъчезар КОЛЕВ 0454 22 50
 4. 8980 ДПС - Туча - инж. Йордан СТЕФАНОВ 0457 6 20 33
 5. 8841 ДПС - Стара река - инж. Мирослав МАРИНОВ 04584 332
 6. 8700 ДПС - Елхово - инж. Станимир СОПЦРОВ 04552 2161
 7. 8970 ДАС "Котел" - Котел - инж. Нега АНГЕЛОВА 0478 8 82 62
 8. 8600 ДАС "Тунджа" - Ямбол - инж. Константин НЕДЕВ 0453 4 22 40
 9. 6560 ДАС "Тополовград" - Тополовград - инж. Иван ПАВЛОВ 046 66 26 70
 0470 5 22 10

XIII. 4700 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СМОЛЯН -

- инж. Венцислав ФУРЛАНСКИ**
 1. 4700 ДПС - Смолян - инж. Георги СТАНЧЕВ 0301 6 75 37
 2. 4770 ДПС - Смилан - инж. Анатолий ЕЛЕВ 0301 6 35 21
 3. 4980 ДПС - Златоград - инж. Емил ВОЙВОВОД 03026 23 41
 4. 4747 ДПС - Славейно - инж. Митко КОМИТОВ 03071 22 11
 5. 4710 ДПС - Широка лъка - инж. Тодор КУШЛЕВ 03027 22 20
 6. 4831 ДПС - Доспат - инж. Вергил БАЙКАЛОВ 03030 22 80
 7. 4800 ДПС - Дебин - инж. Асен ИВАНОВ 03041 23 36
 8. 4820 ДПС - Михалково - инж. Цветан ВЪЛКОВ 030472 273
 9. 4825 ДПС - Трънград - инж. Захарина БАКААРЕВА 030990 887
 10. 4824 ДПС - Борино - инж. Звездалин БЕКЯРОВ 03042 21 89
 11. 4890 ДПС - Хвойно - инж. Асен БАКАЛОВ 03053 22 61
 12. 4850 ДПС - Чепеларе - инж. Атанас КЕФИЛЕВ 03051 20 08
 13. 4870 ДПС - Пампорово - инж. Тихомир НИКОВ 0309 5 84 13
 14. 4800 ДАС "Извора" - Дебин - инж. Стоян САРИЙСКИ 03041 23 93

XIV. 1000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СОФИЯ

- инж. Антон ПОПОВ**
 1. 1000 ДПС - София - инж. Георги ХРИСТОСКОВ 02 987 00 52
 2. 2100 ДПС - гр. Елин Пелин - инж. Румяна ДИМИТРОВА 02 987 40 09
 3. 2180 ДПС - Етрополе - инж. Николай НИКОЛОВ 0725 6 60 01
 4. 2140 ДПС - Ботевград - инж. Веселин НИНОВ 0720 6 23 50
 5. 2000 ДПС - Самоков - инж. Александър КРОСНЕВ 0723 6 64 36
 6. 2010 ДПС - Боровец - инж. Божидар БАЛАБАНОВ 0722 6 67 67
 7. 2050 ДПС - Ихтиман - инж. Милчо ХРИСТОВ 0750 3 24 67
 8. 2041 ДПС - Костенец - инж. Николай ГАДЖАНОВ 0724 8 25 46
 9. 2070 ДПС - Пирот - инж. Светослав ПЕТРОВ 07144 50 57
 10. 2240 ДПС - Годеч - инж. Ангел ПАПУКЧИЕВ 07181 51 51
 11. 2260 ДПС - Своге - инж. Сашо ГЕОРГИЕВ 0729 2 23 91
 12. 2117 ДАС "Арамлиец" - с. Огняново - инж. Людмила ХАРИЗАНОВ 0726 9 87 06
 13. 2140 ДАС "Витиня" - м. Витиня - инж. Юри МИКОВ 07158 28 40
 0723 6 68 79

XV. 6000 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - СТАРА ЗАГОРА

- инж. Петър ЗАЯКОВ**
 1. 6000 ДПС - Стара Загора - инж. Стоян ДИМИТРОВ 042 63 97 37
 2. 6200 ДПС - Чирпан - инж. Илко ДИМИТРОВ 042 62 33 34
 3. 6100 ДПС - Казанлък - инж. Иван СЛАВОВ 0416 9 30 72
 0431 6 23 47

4. 6199 ДГС - Гурково - инж. Димчо РАДЕВ	04331 21 175	2. 7700 ДГС - Гързовище - инж. Васил ВАСИЛЕВ	0601 6 48 06
5. 6180 ДГС - Мъглиц - инж. Станислав ВЪТЕВ	04321 23 16	3. 7900 ДГС - гр. Омуртаг - инж. Петър ЙОРДАНОВ	0605 21 54
6. 6151 ДАС „Мазалат“ - Горно Сахране - инж. Александър ИВАНОВ	04357 22 35	4. 9870 ДГС - Върбица - инж. Ивелин ТОДОРОВ	05391 21 06
XVI. 9700 РЕГИОНАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ГОРИТЕ - ШУМЕН	054 80 07 03	5. 9820 ДГС - Смяробо - инж. Петю ДРАГОЕВ	05351 22 80
инж. Йордан РАДОСЛАВОВ	054 80 04 64	6. 9751 ДАС „Паламара“ - с. Венец - инж. Найден АНГЕЛОВ	05343 21 06
1. 9700 ДГС - Шумен - инж. Младен МАНЕВ		7. 7800 ДАС „Черни Лом“ - Попово - инж. Иван ЛЮБЕНОВ	0608 4 20 47
		8. 9850 ДАС „Велики Преслав“ - Велики Преслав - инж. Емил ГЕЛОВ	0538 4 26 13

Със заповеди от 28.07.2010 г. на министъра на земеделието и храните, считано от 1.10.2010 г. ДГС - Чулрене, се влива в ДАС „Миджур“ - Белоградчик (РДГ - Берковица), ДГС „Рилски манастир“ - в ДГС - Дулница (РДГ - Кюстендил), ДГС - Нови пазар - в ДАС „Паламара“ - с. Венец (РДГ - Шумен), ДГС - Мугла - в ДГС - Смолян (РДГ - Смолян), ДГС - Копривица - в ДГС - Пирдоп (РДГ - София), ДГС - Харманли - в ДГС - Хасково (РДГ - Кърджали).

Със заповеди от 17.11.2010 г. на министъра на земеделието и храните, считано от 1.02.2011 г., ДГС - Павел баня, се влива в ДАС „Мазалат“ - Горно Сахране (РДГ - Стара Загора), ДГС - Луковит - в ДГС - Лесичрен (РДГ - Ловеч), ДГС - Джебел - в ДГС - Момчилград (РДГ - Кърджали), ДГС - Боровец - в ДГС - Самоков (РДГ - София), ДГС - Ихтиман - в ДГС - Костенец (РДГ - София).

ДРУГИ ПОДЕЛЕНИЯ КЪМ ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ

1528 Горска семеконтролна станция - София - инж. Свилена БОЖИНОВА	02 973 11 80	9000 ДПП „Златни пясъци“ - Варна - инж. Юлия ТУМБАРКОВА	052 35 55 61
4017 ГСС - Пловдив - инж. Йорданка АНГЪЧЕВА	032 62 84 67	5930 ДПП „Персина“ - Белене - инж. Стела БОЖИНОВА	0658 3 26 86
1303 Лесозащитна станция - София - гощ. 9-р Янчо НАЙДЕНОВ	02 988 53 01	2630 ДПП „Рилски манастир“ - гр. Рила - инж. Вангела АВРАМОВ	07054 22 93
4017 ЛЗС - Пловдив - инж. Христо ТОМОВСКИ	032 63 15 53	7000 ДПП „Русенски Лом“ - Русе - инж. Милко БЕЛБЕРОВ	082 87 23 97
9020 ЛЗС - Варна - инж. Мария КИРИЛОВА	052 51 06 80	8800 ДПП „Сините камъни“ - Сливен - инж. Иван ИВАНОВ	044 66 29 61
4410 Тополово стопанство - Пазарджик - инж. Иван ВАСЕВ	034 44 91 26	8162 ДПП „Странджа“ - Малако Търново - инж. Стефан ЗАЛАТАРОВ	05952 35 91
5250 Општина станция по бързорастящи горскогорбесни видове - Свищов - н.с. инж. Мирослав ЯКИМОВ	0631 6 07 43	9700 ДПП „Шуменско плато“ - Шумен - Десислав МИЛЕВ	054 80 04 66
8000 Општина станция по гъбовите гори - Бургас - проф. г.т.н. Динко ДИНЕВ	056 86 09 50	1528 Национална научноизследователска станция по ловно стопанство, биология и болести на дивеча - София - гощ. 9-р Паскал ЖЕЛЯЗКОВ	02 979 08 63
5300 Дирекция на Природен парк „Българка“ - Габрово - инж. Мая РАДЕВА	066 80 88 57	1303 Редакция на списание „Гора“ - София - инж. Борис ГОСПОДИНОВ	02 988 86 42
2880 ДПП „Беласица“ - с. Коларово - инж. Добрица РАДЕВ	07423 20 03	1303 Териториално збено за алтернативни дейности „Южна България“ - инж. Дамян ДАМЯНОВ	02 988 13 77
1303 ДПП „Витоша“ - София - инж. Тома БЕЛЕВ	02 988 58 41		
3000 ДПП „Врачански Балкан“ - Враца - инж. Николай НЕНЧЕВ	092 66 58 49		

Институт за гората при Българска академия на науките - централа

директор акад. Александър АЛЕКСАНДРОВ

Лесотехнически университет - централа

ректор проф. г.с.н. Нино НИНОВ

Учебно-опитно горско стопанство „Петрохан“ - с. Бързия - 9-р инж. Димитър ВЪЛКОВ

Учебно-опитно горско стопанство „Юндола“ - м. Юндола - инж. Илия ЗИВРИПАНОВ

„Агроролестроит“ ЕООД - София - инж. Румен РАЙКОВ

Горски дом „Св. Иван Рилски“ - Боровец - Лиляна ПАУНОВА

Съюз на лесовъдците в България - гощ. 9-р Иван ПАМЛГОРОВ

„Булпрофор“ - инж. Антоний СТЕФАНОВ

Научно-технически съюз по лесотехника

проф. 9-р Веселин БРЕЗИН

Федерация на синдикалните организации от горското стопанство и гърбопреработвачата промишленост - инж. Петър АБРАШЕВ

Браншов синдикат „Гори“ към КТ „Подкрепа“ - Анелия НАЧЕВА

Асоциация на горските фирми в България - инж. Иван ПЕНКОВ

Съюз на горскогърбовските фирми в България - инж. Кристина ПУХАЛЕВА

Браншова камара на гърбопреработвачата и мебелната промишленост - 9-р инж. Калин СИМЕОНОВ

Асоциация на преработвателите на гърбесина в България - Красимир ДАЧЕВ

Национално сдружение „Горобладелец“ - инж. Анелия ПОЧЕКАНСКА

Асоциация „Общински гори“ - инж. Тихомир ТОМАНОВ

Сдружение „Частен лесовъд“ - инж. Стефан БЕГРОВ

Списъкът отразява промените, настъпили до редакционното приключване на броя - 17.01.2011 г. За забелязани пропуски и неточности съобщавайте на тел. 02/988 86 42; тел./факс 988 04 15 (сп. „Гора“).

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
И ХРАНИТЕ
ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ**

**бул. „Хр. Ботев“ № 55, София 1040
Автоматична телефонна централа 98-511,
факс: 981-37-36, e-mail: iag@iag.bg**

Отразени са данните до 17.01.2011 г.

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
РЪКОВОДСТВО			
Инж. Бисер ДАЧЕВ	изпълнителен директор	503	
Маргаритка ПАВЛОВА	гл. специалист	503	
Инж. Красимир КАМЕНОВ	зам. изпълнителен директор	508	
Величка МАРИНА	гл. специалист	509	987 99 47
Инж. Валентина МАРИНОВА	гл. секретар	504	
Елза АТАНАСОВА	мл. експерт - отчети и анализи	504	
Инж. Димитър БАТАЛОВ	служител по сигурността на информацията	516	988 59 25
Дафинка РОНКОВА	финансов контролър	557	988 59 14
ДИРЕКЦИЯ „ВЪТРЕШЕН ОДИТ“			
Кирил КОЛЧЕВ	директор	557	980 81 77
Цветка ПЕТКОВА	гл. вътр. одитор - РДГ - Бургас		0885610602
Александър ИВАНОВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Варна		0887526932
Йосиф ГАЙДАРДОЧЕВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Велико Търново		0887560440
Илия ХАРАЛАМПИЕВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Кюстендил		0886366166
Благовеста ЛАЛОВА	гл. вътр. одитор - РДГ - Пловдив		0885342634
Славейко КАСАБОВ	гл. вътр. одитор - РДГ - Пазарджик		0888225070
Кунка КАМЕНСКА	гл. вътр. одитор - РДГ - София		0888588348
ОБЩА АДМИНИСТРАЦИЯ			
ДИРЕКЦИЯ „ФИНАНСОВО-СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“			
Иванка СЪБЧЕВА	директор	559	988 29 72
ОТДЕЛ „СЧЕТОВОДСТВО“			
Емилия ТАФРАДЖИЙСКА	началник	560	988 14 95
Маргарита КРЪСТЕВА	държавен експерт - счетоводна отчетност	560	988 14 95
Инж. Катерина АНДАСАРОВА	гл. експерт - счетоводна отчетност	560	988 14 95
Сашка ДИМОВА	ст. счетоводител	560	988 14 95
Екатерина ГАНЧОВСКА	ст. счетоводител	560	988 14 95
Милка ИВАНОВА	ст. счетоводител - касиер	555	987 51 40
ОТДЕЛ „СОБСТВЕНОСТ, ИНВЕСТИЦИИ И КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ“			
Инж. Петко ВРАЧОВСКИ	началник	561	987 15 92
Инж. Анелия ГАВРИЛОВА	гл. експерт - управление и стопанисване на държ. собственост	392	
Инж. Мария КАМЕНОВА	гл. експерт - управление на държ. собственост	392	
Татяна МИХАЙЛОВА	гл. специалист - организация и контрол на материалната база	392	

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
ОТДЕЛ „ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА“			
Станка СТОЯНОВА	ст. експерт - бюджет и средства за работна заплата	553	988 30 16
Ваня ХРИСТОВА	мл. експерт - прогнози и бюджет	553	988 30 16
ОТДЕЛ „ОТЧЕТИ И РАЗПЛАЩАНИЯ“			
Силвия МАРИНОВА-КУНЧЕВА	началник	554	987 35 00
Божана ГЕОРГИЕВА	гл. експерт - отчети и разплащания	554	987 35 00
Любомира ИЛИЕВА	гл. експерт - счетоводна отчетност	554	987 35 00
Румяна БРУСАРСКА	гл. специалист - платежни процедури и СЕБРА	554	981 75 31
ОТДЕЛ „ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ“			
Инж. Ивайло ИВАНОВ	началник	506	987 51 46
Инж. Росица ВЪРБАНОВА	държавен експерт	515	988 82 25
Инж. Антон РАЧЕВ	гл. експерт - информационни системи	506	987 51 46
Инж. Мариана СИМЕОНОВА	гл. експерт - администриране, организация и поддръжане на инф. регистри	515	988 82 25
Инж. Мариела МИРОНОВА	гл. експерт - организация и поддръжане на база данни в горите	515	988 82 25
Л. арх. Иван БОГДАНОВ	ст. експерт - инф. дейност и комуникационни технологии	506	987 51 46
Лидия ЗДРАВКОВА	мл. експерт - WEB базирани приложения	515	988 82 25
ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ И ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“			
Милена ТРИФОНОВА	директор	511	
ОТДЕЛ „АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ“			
Тодор БОГОМИЛОВ	началник	506	987 51 46
Фатме ДЕМИРОВА	мл. юриконсулт	516	988 59 25
Лили ЗАРКОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Маргарита ИГНАТОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Яница АНАСТАСОВА	техн. сътрудник - деловодител	512/389	988 13 83
Донка БИЛЯРСКА	техн. сътрудник - архивар	512/389	988 13 83
Григор ГЕОРГИЕВ	шофьор-механик	503	
Ивайло ИВАНОВ	шофьор-снабдител	504	
ОТДЕЛ „ПРАВНИ ДЕЙНОСТИ“			
Магдалена ДАКОВА	началник	519	981 60 58
Цанко КОЗЛОВ	гл. юриконсулт	519	981 60 58
Гергана ЦАРСКА	гл. юриконсулт	519	981 60 58
Даниела АНГЕЛОВА	гл. юриконсулт	519	981 60 58
Ерджан МУРАД	ст. юриконсулт	517	981 06 37
Анастасия ВОДЕНИЧАРОВА	мл. юриконсулт	517	981 06 37
Камелия РАЙЧЕВА	мл. юриконсулт	517	981 06 37
ОТДЕЛ „ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ“			
Александър ФЕРДОВ	гл. експерт - човешки ресурси	277	987 51 42
Антоанета ДЕЛЕВА	мл. експерт - човешки ресурси	277	987 51 42

С
П
Р
А
В
О
Ч
Н
И
К
О
И
А
Г
О
С
П
Р
А
В
О
Ч
Н
И
К

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
Малинка КЪРПАРОВА	гл. специалист - човешки ресурси	277	987 51 42
ОТДЕЛ „ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТА И ПРОТОКОЛ“			
Инж. Ирена СТОЯНОВА Екатерина ПОПОВА	началник държавен експерт - връзки с обществеността и медийна комуникация	510 510	989 55 53 989 55 53
Инж. Весна КИМОВА	ст. експерт - медийно представяне дейността на ИАГ	510	989 55 53
Радка ЛЯХОВА	ст. експерт - връзки с обществеността	510	989 55 53
СПЕЦИАЛИЗИРАНА АДМИНИСТРАЦИЯ			
ДИРЕКЦИЯ „ГОРИ“			
Инж. Стойчо БЯЛКОВ	директор	550	988 58 42
ОТДЕЛ „ЛЕСОУСТРОЙСТВО И ОТЧЕТ НА ГОРСКИЯ ФОНД“			
Инж. Илия АНГЕЛОВ Инж. Любен ЖЕЛЕВ	началник държавен експерт - изработване на лесоустр. проекти	529 529	988 11 96 988 11 96
Инж. Дарина ИЛЧЕВА	ст. експерт - изпълнение и изработване на лесоустройствени проекти, поддържане и съхраняване на графичната и атрибутивна база данни за горите и земите в ГФ	529	988 11 96
Инж. Радосвет ЗАГОРСКИ	мл. експерт - поддържане и съхраняване на графичната и атрибутивната база данни за горите и земите от ГФ	528	981 44 47
ОТДЕЛ „ЗАЛЕСЯВАНЕ И ЗАЩИТА СРЕЩУ ЕРОЗИЯ“			
Инж. Димитър БЪРДАРОВ Инж. Нели МИХАЙЛОВА	началник държавен експерт - залесяване	526 528	987 12 74 981 44 47
Инж. Любомир КРЪСТЕВ	гл. експерт - горски разсадници	526	987 12 74
Инж. Мария БЕЛОВАРСКА	ст. експерт - горски репродуктивни материали	526	987 12 74
Инж. Мария ЧАМБОВА	ст. експерт - защита на горските земи срещу ерозия и порои	528	981 44 47
ОТДЕЛ „СТОПАНИСВАНЕ, ПОЛЗВАНЕ И ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ“			
Инж. Виржиния ХУБЧЕВА Инж. Емил РАКЪДЖИЕВ	началник държавен експерт - стопанисване на горите	524 556	987 51 43 987 49 90
Инж. Стефан БАЛОВ	държавен експерт - защита на горите	556	987 49 90
Инж. Христо ХРИСТОВ	държавен експерт - контрол върху ползванията от горите и маркиране на лесосечния фонд	556	987 49 90
Инж. Деян СТОЙНЕВ	гл. експерт - стопанисване на горите с дървопроизводствени и средообразуващи функции	556	987 49 90

име и фамилия	длъжност	вътр. тел.	директен
Инж. Румяна ВЕЛИНОВА	гл. експерт - стопанисване на горите и регистри	556	987 49 90
СЕКТОР „ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ“			
Инж. Георги ТИНЧЕВ Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА	началник гл. експерт - управление на защитени територии	552 552	987 97 92 987 97 92
Инж. Кирил ТАШЕВ	ст. експерт - мониторинг на биоразнообразието	552	987 97 92
Илиана МЕНЦЕЛ	мл. експерт - планове за управление и „Натура 2000“	551	
ОТДЕЛ „ПРОМЕНИ В ГОРСКИЯ ФОНД“			
Инж. Георги КОТАРЕВ Инж. Огнян ЙОСИФОВ Инж. Антоанета ТАНЕВА	началник държавен експерт гл. експерт - вещни права в горския фонд	411 412 696	
Инж. Гургана ВАСИЛЕВА	гл. експерт - учредяване на органични вещни права върху поземлени имоти в горски територии	411	
Николина НЕДЕЛКОВА	мл. експерт - промени в собствеността	411	
Джемиле МОЛЛААХМЕД	мл. експерт - разпореждане и учредяване на вещни права	411	
Драгомир ЦИЦЕЛКОВ	мл. експерт - разпореждане и учредяване на вещни права	412	
Десислава КУНЧЕВА	мл. експерт - разпореждане и учредяване на вещни права	412	
Радостина ВЪРБАНОВА	техн. сътрудник	696	
ОТДЕЛ „НЕДЪРЖАВНИ ГОРИ“			
Д-р инж. Ценко ЦЕНОВ Инж. Татяна АНДРЕЕВА	началник гл. експерт - консултации на недържавни горовладелци	552 529	988 40 91 988 08 75
Инж. Димитър ВИТЕВ	гл. експерт - стопанисване на недържавни гори	552	988 40 91
Инж. Зоя МИХОВА	гл. експерт - стопанисване на недържавни гори		987 43 57
ДИРЕКЦИЯ „ЛОВ И ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ И ДИВЕЧА“			
Инж. Юлиан РУСЕВ	директор	501	988 32 22
ОТДЕЛ „СТОПАНИСВАНЕ И ПОЛЗВАНЕ НА ДИВЕЧА“			
Инж. Светослав ДИКОВ Инж. Григор ПЕНЕВ Инж. Мирослав ДЖУПАРОВ	началник държавен експерт ст. експерт - нормативна уредба и контрол	501 518 501	988 32 22 988 30 59 988 32 22
Миглена ИВАНОВА	изпълнител-куриер	512	988 13 83

име и фамилия	длъжност	вЪтр. тел.	директен
ОТДЕЛ „ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЛС, ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ И РЕКЛАМА“			
Инж. Любов ИРГЕВА	държавен експерт - логистика и организация на ДЛС	501	988 32 22
Екатерина БОЖИНОВА Инж. Станка ЧОБАНОВА	гл. експерт гл. експерт	501 501	988 32 22 988 32 22
ОТДЕЛ „ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ“ (ул. „Антим I“ №17)			
Инж. Николай ПИРОНКОВ Владимир КОНСТАНТИНОВ	началник държавен експерт - опазване на горите от пожари		981 16 25 987 51 44
Петя СПАСОВА	гл. специалист		985 11 205
СЕКТОР „ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ“ (ул. „Антим I“ №17)			
Инж. Камен ДИМИТРОВ Инж. Величко КОЛЕВ	началник гл. експерт - статистика, анализ и нормативна уредба		987 51 44 987 51 44
Инж. Спас ТУМБЕВ	ст. експерт - контролна дейност и КГП		987 51 44
СЕКТОР „МЕТОДИЧЕСКА И ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ“			
Инж. Мартин ИВАНОВ	началник		987 43 57
ДИРЕКЦИЯ „ГОРСКА ПОЛИТИКА И СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ“			
Инж. Тони КРЪСТЕВ	директор	559	988 29 72
ОТДЕЛ „ГОРСКА ПОЛИТИКА“			
Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ Инж. Боян СОКОЛОВ Инж. Николай ВАСИЛЕВ	началник гл. експерт гл. експерт - горска политика, програми и проекти	530 527 530	988 49 43 988 80 65 988 49 43
Гергана ВЛАСЕВА	мл. експерт	527	988 80 65
ОТДЕЛ „МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ И ДЕЙНОСТИ“			
Д-р инж. Деница ПАНДЕВА	ст. експерт - международни проекти	525	989 27 41
Николета ДИНЕВА	ст. експерт - международни проекти	527	988 80 65
СЕКТОР „МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО“			
Инж. Спас ТОДОРОВ	началник	525	989 27 41
ОТДЕЛ „ФИНАНСИРАНЕ И ИНВЕСТИЦИИ В ДЪРЖАВНИЯ ГОРСКИ ФОНД“			
Инж. Емил МАРИНОВ Пепа ДИМОВА Росица ПЪРВАНОВА Лозина ГИЛОВА	държавен експерт мл. експерт гл. специалист гл. специалист - разплащане и отчетност в недървопроизводствените дейности	562 562 511 560	988 14 12 988 14 12 985 11 511 988 14 95
Диана ИЛИЕВА	гл. специалист - документи и регистри	559	988 82 90
СЕКТОР „ИНВЕСТИЦИИ“			
Инж. Руслан МИХАЙЛОВ Теменужка ГОВЕДАРОВА	началник държавен експерт - контрол върху инвестициите	557	988 59 14 981 66 28

име и фамилия	длъжност	вЪтр. тел.	директен
Инж. Оля КАВАРДЖИКОВА	гл. експерт - инвестиционна политика на държавните предприятия	561	987 15 92
Инж. Пенчо ПЕТКОВ	гл. експерт - инвестиционна политика и строителство в ДГФ	561	987 15 92
ОТДЕЛ „ДЕЙНОСТИ В ГОРСКИЯ ФОНД“			
Инж. Стоян КЪНЕВ Инж. Мария ДИНЕВА	началник държавен експерт - реализация, търговия, маркетинг, логистика и анализ на пазара на дървесина и недървесни продукти	524 523	987 51 43 981 40 45
Инж. Росица ХОРОЗОВА	гл. експерт - дейности в горите и земите от горския фонд	523	981 40 45
Антония ЛОЗАНОВА	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия		0884129943
Д-р инж. Христо ХРИСТОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия		0888331966
Инж. Валентин НИКОЛОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия		0887002589
Инж. Борислав ДИМОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия		0888041440
Инж. Костадин СПАСОВ	гл. експерт - контрол върху стопанските дейности на държавните предприятия		0889199664
Инж. Валентин ЧАМБОВ	гл. експерт - реализация, търговия, маркетинг на дървесина и недървесни горски продукти	523	981 40 45
Инж. Антон КОЛДОВ	гл. експерт - ползвания от горите и земите в горския фонд, процедури	523	981 40 45
Инж. Олег ИЛИЕВ	ст. експерт - ползвания от горите и земите в горския фонд, процедури	562	988 14 12
Инж. Елена ВЕЛИЧКОВА	ст. експерт - логистика и анализи на пазара на дървесина и недървесни горски продукти	562	988 14 12
Надежда ВИТЕВА	ст. юрисконсулт		0887606228
ОТДЕЛ „КОНТРОЛ ВЪРХУ ДЕЙНОСТТА В ГОРИТЕ“ (ул. „Антим I“ №17)			
Инж. Илиян МУТАФЧИЙСКИ	гл. експерт - дейности в горите		988 46 67
Инж. Росен РАЙЧЕВ	гл. експерт - дейности в горите		988 46 67
Инж. Йордан ПАЛИГОРОВ	гл. експерт - дейности в горите		988 46 67
Инж. Георги КОЦЕВ	гл. експерт - дейности		988 46 67

С почетното звание „Доктор хонорис кауза“ бе удостоен швейцарският посланик у нас

Академичният съвет на Лесотехническия университет удостои с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ посланика на Конфедерация Швейцария у нас Негово превъзходителство Томас Фелер.

Церемонията се състоя в Аулата на ЛТУ на 15 декември 2010 година. Ректорът проф. Нино Нинов връчи високото звание на Томас Фелер за неговите заслуги за развитието на двустранните отношения между България и Швейцария и приноса му за ползотворното сътрудничество между двете страни в областта на горското стопанство.

Сред официалните гости на събитието бяха г-р инж. Мелена Плузчиева - народен представител, и гоц. Георги Костов - зам.-министър на земеделието и храните.

Деканът на Факултет „Горско стопанство“ гоц. Милко Милев представи Томас Фелер.

Роген е на 8 октомври 1949 г. в Ютендорф, кантон Берн, Швейцария. Завършва висше образование по икономически науки в Университета в Лозана. Дипломатическата му кариера се развива в редица посланически мисии на Швейцарската страна по света. От 1977 г. заема отговорни постове в Постоянната мисия на Швейцария към Съвета на Европа в Страсбург, в Посолството на Конфедерация Швейцария в Бон - Германия, Хелзинки - Финландия, Отава - Канада, Богота - Колумбия. Работи и в Министерството на икономиката на своята страна.

Томас Фелер е посланик последователно в Република Албания (1996-2000) и Република Виетнам (2000-2004). От 2004 до 2006 г. е ръководител на Центъра за международна политика на сигурността в Министерството на вътрешните работи на Швейцария. От 2006 г. до настоящия момент е посланик на Конфедерация Швейцария у нас.

Активно подкрепя Българо-швейцарската програма по горите (БШПГ), в която основни участници са горското ведомство и ЛТУ. С негово съдействие са проведени редица срещи а най-високо ниво, които опреде-

лят стратегията на работа на БШПГ. Така допринася за сътрудничеството не само между държавите, но и за развитието на устойчивото горско стопанство и за подпомагане на висшето лесовъдско образование и наука в България.

Покрай контактите му с участниците в БШПГ опознава както проблемите, така и достиженията на нашето горско стопанство, лесовъдско образование и наука.

Подкрепата на Томас Фелер позволява на много от преподавателите, докторантите и студентите от ЛТУ да контактуват с швейцарски специалисти. Осъществени са няколко специализации в Швейцария. Докторанти от Факултетите „Горско стопанство“ и „Стопанско управление“ и Института за гората при БАН получиха директна подкрепа при разработването на своите дисертации. ЛТУ получи като дарения от Федералния технологичен институт - Цюрих, апаратура, техника и над 1000 тома научна литература. За редица докторанти, хабилитирани преподаватели, студенти бе предоставена възможност да опознаят достиженията на швейцарската горкостопанска наука и практика. Контактите продължават и днес в съвместни проекти в Швейцарския федерален изследователски институт в Бирменсдорф. „Факт е, че в историята ни от последните 20 години няма по-значима помощ от друга страна, каквато бе сторена от Швейцария, и това бе реализирано с прякото участие на г-н Фелер“ - подчерта гоц. Милев.

В своето слово Негово превъзходителство Томас Фелер благодари за оказаната му чест. Той запозна присъстващите с основните принципи на горската политика в Швейцария.

„Финансовата помощ, която Швейцария неотдавна отпусна на България, може да бъде подходяща рамка за продължаващо сътрудничество между двете страни“ - отбеляза Томас Фелер.

Поздравителен адрес от Изпълнителната агенция по горите поднесе инж. Спас Тодоров - началник-сектор „Международно сътрудничество“.

Ректорът на ЛТУ проф. Нино Нинов благодари на Негово превъзходителство Томас Фелер за големия му принос за развитието на българо-швейцарските отношения като цяло и в областта на горите. Проф. Нинов увери швейцарския посланик, че винаги ще бъде добре дошъл в страната и след предстоящото му окончателно отпътуване от България. Новото му назначение е за посланик на Швейцария в Алжир.

Юлия СЪБЧЕВА
Снимка Йордан ДАМЯНОВ

ЗА ПРИРОДАТА, ЦИВИЛИЗАЦИЯТА И ГОРИТЕ

Проф. Кирил БОГДАНОВ - Лесотехнически университет

През втората половина на ХХ в. се появи нова техническа среда за обитаване на човешкото общество, споделяща по нов начин взаимоотношенията му с природата. Развитие на световната промишленост несъмнено води до изчерпване на богатствата на планетата. Съвременната промишленост удвоява своите мощности на всеки 10-15 години. В процеса на производство се изхвърлят несметни количества отпадъци от най-различни форми. За съжаление Земята има една съществена особеност - притежава затворен кръговрат. Огромните мащаби на световната икономика и скокообразно увеличаващото се население на Земята (през ХХ в. - 3.8 пъти) поставят твърде сериозни проблеми пред бъдещото развитие на човешкото общество.

Природата в епохата на индустриалната революция. Често употребяваният термин „замърсяване“ отразява многобройните въздействия, които разрушават естествена среда. Това е въздействието на всички токсични вещества, които промишлеността, енергетиката, транспортът изхвърлят в екосферата. В най-широкия смисъл на думата „замърсяването“ е резултат от всички видове човешки действия, свързани с разрушаването на природата.

Според Фр. Рамаг (1981) замърсяващите вещества могат да се класифицират на физически, химически, биологически и естетически вреди. Освен това въздействието на едно и също вещество може да бъде качествено различно, тъй като то може да попадне в атмосферата, в почвата, във водата, в храната, в белите гробове.

Атмосферните движения имат основно значение за разпространение на замърсяващите вещества, независимо дали те се намират в газообразно, течно или твърдо състояние или пък са от минерален или органически произход. Течните вещества се пренасят във вид на аерозоли или изпарения, а твърдите примеси - във формата на прах. Възходящият поток на въздуха и ветровете пренасят замърсяващите вещества на различни височини и ширини и осигуряват тяхната циркулация в атмосферата. Те не признават граници и нации и са напълно подчинени на механизмите на метеорологичните явления. Цялостното изучаване на превръщането на веществата и енергията в природата и отчитането на последиствията от дейността на човека са необходимо условие за запазване на биосферата в пригодно за живот състояние. Огромно влияние върху кръговрата на веществата оказва дейността на човека в епохата на индустриалната революция. Тя даде на човека големи блага, свързани с производството на електроенергия, промишлена и селскостопанска продукция. Появиха се модерни и луксозни транспортни средства, многоканални радиоприемници и телевизия, ЕИМ и космически ракети. Изумителни успехи се постигнаха в областта на квантовата електроника, кибернетиката, молекулярната биология и генетиката и много други области на науката. Но при всичкото това благодетелстване, което е постигнало човечеството, сме длъжни да не забравяме цената, която ще платим. С всяка изминала година човекът става все по-голям длъжник на природата.

През последните 500 години човечеството е унищожило две трети от горите, извлякло е от земните недра не по-малко от 50 млрд. т въглерод, 2 млрд. т желязо, а само през последните 50 години са добити много повече цветни и редки метали, отколкото през цялата досегашна история на човечеството. Световният добив и потребление на въглища през 1960 г. е 2.6 млрд. т, на нефт - 1.1 млрд. т, а през 1980 г. - съответно 3.7 и 2.9 млрд. тона. За 100 години в атмосферата са отделени около 360

млрд. т въглероден двуокис, голямо количество твърди и газообразни вещества. Отровните отпадъци от съвременното промишлено производство изваждат от строя прекрасни водоеми, замърсяват световния океан и атмосферата (Н.А. Агаджанян, 1986).

Дълъг е списъкът на фактите и видовете замърсявания на екосферата:

- Световното производство се увеличава, суровините намаляват, а природната среда се разрушава.
- Екологичната среда за живота на човека и всички други организми се влошава, а ненарушената природа и горите намаляват.
- Като резултат от нарушаване на естествената среда и нейното насищане с въглеродни и други газообразни емисии се проявяват тенденции на глобално затопляне, нарушаване на геохимичния кръговрат на веществата и замърсяване на въздуха, водите и почвите. В този смисъл през последните десетилетия се оформи интердисциплинарната наука „социална екология“.

• Замърсяването на екосферата крие сериозни опасности за влошаване и по-нататъшно намаляване на площта на горите, без оглед на въздействието им от гърбодобива и неспирация процес на тяхното изкореняване за увеличаване на земеделските земи.

• Проблемите, свързани със замърсяването на околната среда, с характеристиката на съвременната екологична ситуация, щетите от замърсяването, необходимостта от екологизацията на общественото производство и опазване на жизнената среда, следва да се поставят в центъра на вниманието на световната екологична политика (Я. Найденов, 2002).

Природната среда под натиска на урбанизацията. Съвременният градски човек живее при условия, които силно се различават от естествените - замърсен с отровни газове и сажди въздух, шум и стрес. Налице са различни видове вредни въздействия върху човешкия организъм, далеч от допустимите норми, които се отразяват зле върху физическото и душевното здраве на съвременния човек.

Влиянието на урбанизираната среда върху начина на живот на съвременния човек е обект на много научни изследвания от най-различен характер. Те са свързани с източниците на замърсяване на биосферата, степените на замърсяване, възможностите за ограничаване на вредните въздействия, със същността на различните по характер замърсители и средата, в която те се разпространяват (въздух, вода, почва, храна), влиянието върху човешкото здраве. Налага се да се търси изход за опазване и възстановяване на здравето на човека.

Използването на рекреационните възможности на природата и горите е вярната посока. Но когато говорим за проблемите на урбанизираното общество, не бива да

пренебрегваме факта, че това общество, освен върху човека, въздейства зле и върху развитието на горите, тъй като замърсяването на биосферата до биозастрашителни размери. Осъществява се едно глобално пренасяне на големи количества въглероден диоксид, серни съединения, вредни соли и други химически елементи (кобалт, цинк, никел). Тези промишлени отпадъци се отразяват неблагоприятно върху горските екосистеми, намалява се тяхната жизнениост и устойчивост.

Добро или зло е цивилизацията? Само добро или само зло? Съвременната цивилизация бе наречена образно от Николай Хайтов „бодлива роза“. Норвежкият учен и писател Тур Хейердал (1978) пише: „Назад към природата? Разгледа с цивилизацията? Едно е да мечтаеш за това, съвсем друго е да го сториш. аз се опитах да се върна назад към природата. Катерих се по палмови дървета за храна. Прекъснах връзки с модерния свят. Опитах се да проникна в дивата природа с голи ръце, бос, като човек, който е част от нея... Измъкнах се, побягнах от бюрокрацията и технологията, от желязната прегръдка на двадесетия век. Моята единствена греха - ако носех някаква греха - бе парче плат с цветен десен, обвито около беграта. Жилището ми бе от жълт, плетен бамбук. Нямах нужда от заплата, защото нямах разходи. Върнал се бях в свят, където животни и босоноги хора, свободно си помагаша в търсене на това, от което имаха нужда през целия ден.“

Напускането на цивилизацията, културата, услугите може да бъде въпрос на личен избор. Но съвременното човечество като цяло не може да избегне „неудобствата“, които носи цивилизацията. Питаме се дали ще победи прогресът и човешкият ум? Точен отговор нямаме, но повече от необходимо е да се надяваме!

Горите - човешка надежда за сигурно бъдеще. Част от тази надежда се свързва с опазване на природата, със самата гора като част от нея. Почивката на съвременния човек в природна обстановка се превръща в необходимост. Гората е много търсената среда за масов отпочиване и може да удовлетвори тази необходимост на човека, защото е значителна по площ и притежава различни свойства, необходими за неговото възстановяване и укрепване. Отпочиването в гората може да бъде съчетано и със стопанска изгода (ловуване, бране на плодове, гъби и билки). С качествата си, с които гората влияе положително върху съвременния човек, тя може да бъде много по-ценна от използването ѝ като източник на дървесина.

Тур Хейердал препоръчва „да изградим трайна култура в хармония с природната среда, която все още ни е останала“. Всичко онова, което сме изгубили от природата, ще трябва да го отглеждаме изкуствено.

Нека всички повярваме в прогреса, в доброто бъдеще, нека дадем възможност на новото поколение да опростява нещата, които сега толкова много са усложнени. Днешното поколение е алчно по своята същност и по думите на Марк Твен фабрикува много ненужни неща, а човекът трябва да бъде по-скромен, да разбере, че истинските богатства не се събират чрез войни и армии и са обирани на банки. Ясно е - нужна е промяна, нужна е и общочовешка воля.

Развитието на човешката популация във времето и в пространството и връзката на това развитие с биосферата и нейните екосистеми е един научен проблем, който е сравнително добре осветлен. Учените сочат и пътищата за хармонизиране на взаимоотношенията в системата човек - биосфера или общество - биосфера. Част от тези взаимоотношения е и общественото поведение спрямо горите. Горите, които ни правят по-богати, могат да ни направят и по-здрав и като тяло, и като дух, но винаги трябва да се питаме какво им даваме ние, хората? Грижите за горите са грижа за човечеството.

Международен симпозиум

ТОПОЛИТЕ -

От 20 до 25 септември 2010 г. в италианския град Орвието бе проведен петият международен симпозиум „Тополи и върби - от изследователски модели към многофункционални дървесни видове за екологичноосновано общество“. Участието на над 150 представители от Европа, Азия, САЩ и Канада говори за висок приоритет на тополовството в света. Симпозиумът премина в научни сесии по темите: популационна генетика, оценка на биоразнообразието и запазване на генетичните ресурси; геномика при отглеждане и селекция на тополите и опазване на генетичните им ресурси; прилагане на биотехнологиите при тополите за намаляване на въглеродните емисии и устойчиво развитие на обществото; иновативни системи за производство на краткоротационни култури; метаболизъм при растенията и взаимодействие с вредителите; повишаване на устойчивостта към вредители и стрес при растенията; международно сътрудничество при изследванията на тополи и тяхното приложение; тополите и околната среда. Проведени бяха и седем допълнителни сесии за представяне на постери по дискутираните проблеми.

Част от изследванията, представени в темите на научните сесии, засягаха устойчивостта на различни хибридни и чисти клонове тополи и върби към стресовите фактори на околната среда - климатични промени, засушаване, замърсяване на почва и въздух, повишаване на температурите, както и селекцията на нови клонове, устойчиви към характерни болести и вредители, и подходящите за отглеждане при неблагоприятни условия.

Тези изследвания потвърждават, че се провеждат постоянният мониторинг и контролът, за да не се допусне замърсяване на генофонда при местните видове. Селектират се и клоновете с подобрени качества на дървесината и контролиране на целулозното съдържание. Това се прави, за да се разработят критерии и методики за производство на биомаса чрез създаване на краткоротационни плантации върху площи с влошени показатели, негодни за селскостопанско ползване. От изнесените данни стана ясно, че водещата държава в света по площи, създадени за производство на биомаса, е Китай. Там се намират 80 % от всички създадени за тази цел култури.

Теренните посещения ни запознаха с пет обекта. Първият от тях бе културата от бяла топола на 30-35-годишна възраст от различни селектирани клонове, създадена и стопанисвана върху частни земи на обща площ от 150 ха край град Лука. При създаването на културите от бяла топола, селектирана от клонове от различни части на Италия, целта е освен добив на едра дървесина да се прецени кой от клоновете при изравнени други условия е най-продуктивен.

Посещението във фермата „Alasia Franko Viva!“ го Савиано започна с разсадника към фермата, където се отглеждат едногодишни фиданки, създадени при контролирано кръстосване, както и *ex-situ* колекции от делтоидни тополи. Разгледахме опитни полета за произ-

многофункционален дървесен вид

водство на биомаса и дървесина от различни клонове и кръстоски на тополи (бели, черни, делтоидни, от групите на трихокарпа и максимовичи), различни клонове върби, както и селектирани клонове на Арундо гонакс - културен вид, погоден на бамбука, с азиатски произход, с много добри качества за производство на биогориво. Тези полета са създадени по схеми, съответстващи на начина им на стопанисване: късоротационни - при двегодишна ротация; вторите - при петгодишна ротация, и третите - от осем- до десетгодишна ротация. Представени бяха различни системи на мениджмънт на късоротационни тополови култури, както и сравнение на клоновете колекции в тях. В общата площ на фермата, която е над 1500 ха, се произвеждат и много селскостопански култури, като някои от тях се отглеждат съвместно с тополови култури.

Посетихме рафинерия за производство на биоетанолни продукти с най-нови лабораторни и добивни технологии за биоетанол, която се намира до гр. Тортона и е собственост на интерконтиненталната корпорация „СЕМТЕХ-Mosi&Ghisolfi Group“ - световен лидер в производството на полиестер. Засега биорафинерията работи експериментално с минимални мощности, но поради нарастващата необходимост от биогорива в бъдеще ще бъдат въвеждани многократно по-големи мощности. За да бъде осигурена необходимата за преработка биомаса, ръководителите на рафинерията са предприели икономическа политика, която да им гарантира ритмични и изгодни доставки на суровината. Така в периметър 30 км около рафинерията частните стопани или собственици на земи се стимулират да произвеждат биомаса предимно от тополи по програми на ЕС, като 90 % от субсидията за това производство се изплаща предварително.

Посетихме и един от лидерите в дървопреработващата промишленост в Италия - завода на „IVL-Vonzano Group“. Предприятието произвежда и снабдява с висококачествени продукти от дървесина строителни компании, корабната промишленост, фирми за производство на мебели и много други. Заводът е оборудван с модерни, безпрахови и безшумни машини и технологии, а използването на ръчен труд е минимално.

Институтът по тополите в Казале Монферато е известен научен център, който разполага с разсадник и опитни полета. В Института работят множество секции - по биотехнологии, размножаване и биоразнообразие, биология и приложна ентомология, болести и растителна защита, горска екология, икономика и статистически проучвания, производство на дървесина и биомаса, технология и качества на дървесината, механизация на горското стопанство, гори в селскостопански земи, както и секции по иглолистни и широколистни видове, фитолечение на замърсени почви. Институтът разполага и с две лаборатории - за почвени и за биохимични анализи. В разсадника край Казале Монферато се произвеждат в голямо разнообразие около 120 клона италиански и евроамерикански тополи. В популярности и опитни полета се правят изследвания на различни хибридни и чисти клонове тополи за устойчивост

та им към характерни болести и вредители, както и да се установи кои клонове са подходящи за отглеждане при неблагоприятни условия и стресови фактори на околната среда.

Селектират се също така и клонове чрез контролирано опрашване с подобрени качества на дървесината и на целулозното съдържание в нея, за да се разработят критерии и методики за производство на биомаса. В демонстративно поле беше показан опит на площ 2.25 ха с едни от най-продуктивните клонове топола от *Populus canadensis* - 7 клона, и *Populus deltoids* - 5 клона, залесени при схема 6 x 6 метра. Целта на опита е да се прецени при различни норми и повторемост на торене, поливане и обработка на почвата кой от клоновете ще бъде с най-голяма продуктивност.

В заливната територия по бреговата ивица на река По беше демонстрирано залесяване с черна топола на площ от 19 ха, извършено в периода 2005-2008 г. с различни клонове, селектирани в Северна Италия. Това залесяване е началото на проект, който цели запазване на черната топола, застрашена от изчезване, на характерни за нея заливни месторастения по течението на река По. Знаем, че нашата страна е поела ангажименти пред ЕС за 10 % участие на биогоривата в общия обем на горивата за България. Опитната станция по бързорастящи горскодървесни видове в Свищов има разработка на схемите и технологията за производство на биомаса, а Тополовото стопанство в Пазарджик има възможности за доставяне на необходимия репродуктивен материал за създаване на такива плантажни култури. Необходимо е да се осигурят подходящи за целта терени и нужните средства, за да може през пролетта на 2011 г. тези площи да се залесят.

Тополите отдавна се използват в нашата страна, тъй като са един от най-бързорастящите и продуктивни дървесни видове с много ценни стопански качества. През последните десетилетия са създавани значителни по площ култури за ускорено производство на дървесина. Освен това е събран и значителен по обем генетичен фонд от местни и интродуцирани видове, най-вече хибридни форми и отбрани клонове тополи, с които се работи. Смятаме за неуместно ограничаването да се работи с евроамерикански тополи, което е препоръка на „Натура 2000“. Първата причина е, че едва сега в Тополовото стопанство - Пазарджик, започва създаване на маточници за производство на резници от черна топола от различни райони на България. А втората, но не по-маловажна, е, че е нормално, както и в другите европейски държави, включително в Румъния, по поречищата на вътрешните реки и Дунав да може да се залесява с евроамерикански тополи, за да има стопанска полза от тези площи. Има достатъчно островни и други заливни площи и влажни зони, където ще се съхраняват и възстановяват месторастения на черна, бяла, сива топола и върби.

Инж. Никола КАВАРДЖИКОВ
главен експерт по възобновяване на горите
в РДГ - Пловдив

Демонстрационен център „Българка“ отвори врати в Етър

Дирекцията на Природен парк „Българка“ - Габрово, официално откри новопостроения Център „Българка“ (сн. 1) в непосредствена близост до Архитектурно-етнографския комплекс „Етър“.

Датата не бе случайна - 20 декември (Игнажден), ден смятан

алтернативен туризъм и устойчиво земеползване“, съфинансиран от Програмата за малки проекти на Глобалния екологичен фонд и Изпълнителната агенция по горите.

След тържествения водосвет лентата бе прерязана от националния координатор на Програмата Велеслава Абаджиева, председателя на Асоциацията на парковете в България инж. Тома Белев и директора на Природен парк „Българка“ инж. Мая Раева (отдясно наляво на сн. 2).

за преход между старата и новата година, която носи символиката на новото начало. Празникът за Дирекцията бе двоен и заради получената награда на Българската фондация „Биоразнообразие“ за най-добро управление на защитена територия. Мястото също не е случайно, тъй като Центърът допълва по замисъл АЕК „Етър“, като ще демонстрира традиционни земеделски и овощарски практики, ще предоставя информация за бита и находчивостта на балканджииите, както и за защитените територии, за местни туристически продукти, ще организира образователни програми, обучения, семинари, проекции на филми с природозащитна тематика и презентации.

Той е създаден по проект „Демонстрационен център „Българка“ - модел за опазване на биоразнообразието чрез

Сред гостите на празника бяха директорът на РДГ - Велико Търново, инж. Николай Николов, експерти от ИАГ, представители на природните паркове в България, АЕК „Етър“, Дома на хумора в Габрово, „Водно строителство“, които станаха „полазници“ на новата сграда според обичая на Игнажден. ♣

Юбилеи

Юбилярите от Дружеството на месовъдните ветерани и Клуба на ветераните учени, работили в областта на горското стопанство, бяха поздравени на последното за годината събрание на двете организации, проведено се на 16 декември м.г. (седнали, отляво надясно): инж. Васил Тодоров (70 г.), инж. Илия Бонев (90 г.), проф. Георги Цанков (80 г.), инж. Дочо Доневики (85 г.); (прави): проф. Христо Шехтов (75 г.), доц. Христо Стойков (70 г.), проф. Иван Раев (75 г.), проф. Христофор Виделов (70 г.)

Лесозащитна станция - София, на половин век

практика и трябва да се развива в унисон с новите изисквания за устойчивост. Към бъдещето е насочен и новият Закон за горите, чието приемане от Народното събрание предстои“.

Поздравителни адреси към юбилярите прочетоха проф. Нино Нинов, който връчи на доц. Янчо Найденов Почет-

На 17 декември Лесозащитната станция в София, създадена на 15 март 1960 г., отбеляза своя половин-вековен юбилей. Да споделят празника на колектива-юбиляр в тържественото честване взеха участие доц. г-р Георги Костов - зам.-министър на земеделието и храните, инж. Красимир Каменов - зам.-изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите, проф. д.с.н. Нино Нинов - ректор на Лесотехническият университет, инж. Виржиния Хубчева - началник-отдел „Стопанисване, ползване и защита на горите“ в ДАГ, директори на регионалните управления по горите, държавните горски и ловни стопанства, в чиито райони извършва своята дейност ЛЗС - София, представители на горската наука и образование, колеги от страната, ветерани на лесозащитното дело.

Тържественото събрание бе открито и ръководено от проф. г-р Георги Цанков, известен наш учен в областта на лесозащитата. С минута мълчание присъстващите в залата почетоха паметта на починалите колеги. За създаването и първите крачки на Станцията разказа първият ѝ директор г-р инж. Васил Въттов. Петдесетгодишният принос на лесозащитата в българското лесовъдство и дейността на ЛЗС - София, бяха отразени в презентацията на доц. г-р Янчо Найденов - директор на Лесозащитната станция в София (сн. 1).

В приветственото слово зам.-министърът доц. г-р Георги Костов отбеляза заслугите на плеядата български лесозащитници, оставили ярка следа в развитието на нашето горско дело, и благодари на днешните дейци за всекидневния им принос за утвърждаване на устойчивото лесовъдство, като ги призова да гледат на своята работа като на дело за бъдещето на България. Зам.-министърът подчерта: „Дългосрочното мислене е необходимото условие във времето, когато в света настъпват климатичните промени, и ние трябва да бъдем далновидни в нашата работа. Лесозащитата не е нещо отделно, а неотменна част от лесовъдската

мен знак на ЛТУ, инж. Красимир Каменов - приветствие от името на изпълнителния директор на ИАГ инж. Бисер Дачев и отличие - Плакет на ИАГ (сн. 2), Любомир Кирилов - зам.-генерален директор на Националната служба за растителна защита, инж. Иван Петков - председател на НАРС „Съюз на ловците и риболовците в България“, н.с. г-р Пламен Мирчев - зав.-секция „Горска ентомология и фитопатология“ в Института за гората при БАН, проф. г.т.н. Динко Динев - директор на Опитната станция по гъбовите гори в Бургас, доц. г-р Кънчо Калмуков от Опитната станция по бързорастящи горскодървесни видове - Свищов, инж. Свилена Божинова - директор на Семеконтролната станция - София, инж. Росен Попсабов - зам.-директор на РДГ - София, проф. Иван Христов - гл. редактор на сп. „Journal of Balkan Ecology“. Инж. Борис Господинов - главен редактор на сп. „Гора“, поздрави колектива на ЛЗС - София, от името на редакцията и в качеството си на зам.-председател на Съюза на лесовъдците в България, като връчи Поздравителен адрес на Съюза, подписан от председателю му доц. г-р Иван Палигорев.

Поздравителни адреси бяха изпратени от народния представител г-р инж. Меглена Плузчиева, както и от Министерството на околната среда и пространственото планиране на Република Сърбия и от Сръбския институт за шумарство.

В рамките на честването бе проведена кръгла маса „Преизвикателствата на XXI век и лесозащитата“. ♣

Предизвикателство към лесовъдската гилдия

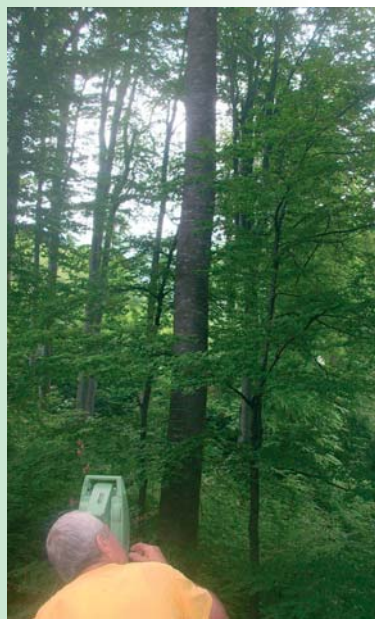
България има гори не само с богато биоразнообразие, но и с доста феномени. Познаваме ли ги, обръщаме ли им внимание? Дали можем като американците да кажем: „Ние имаме най-високото дърво на света“. Това е предмет на нашето предизвикателство към всички, които ценят българската гора и не са загубили любопитството си към интересните неща.

Нека да разберем размерите, местата, миналото и бъдещето на най-високи, най-дебели, най-стари и всички останали „най-най-дървета“, без значение от какъв вид са. Нека данните да бъдат точни, защото по тях ще се учат нашите деца. Има много сайтове в интернет, но най-вероятно данните в тях не се похват от лесовъди или са много остарели. Нашата идея е всеки лесовъд да се включи в такова издирване и с общи усилия да съберем и допълваме информацията.

Ние не само хвърляме ръкавицата на предизвикателството, но веднага предлагаме екземпляр от нашия регион, който търси своя по-висок „брат“ от същия вид. „Нашето“ дърво е обикновен бук (*Fagus sylvatica* L.), който расте в землището на с. Шунково, община Троян, и попада в териториалния обхват на ДГС - Троян (РДГ - Ловеч).

В научната литература се посочва, че височината, до която достигат представителите на вида обикновен бук, е около 30 метра. А така ли е в действителност? Аналогичният въпрос стои и за всички останали основни лесообразуватели.

Откритият и описан от нас бук се намира в отгел 11, подотгел „к“ по ЛУП 2007 г. на ДГС - Троян, при координати 42°52'41"; 24°29'32".

Условия на месторастене: нагморска височина - 1170 м; наклон на терена - 28°; почвен тип - кафява горска тъмна, дълбока, глинесто-песъчлива, свежа до влажна; месторастене - CD 2,3 (29); тип гора - букова гора с дебрянка; микрорелеф - микропонижение в склон средна част; местна биогрупа - остров на старост, като в съседство има букови екземпляри с малка височинна разлика.

Измерванията на дървото бяха извършени със съдействието на Държавните горски стопанства в Борима и

Троян и фирмата „Геоника 5“. Особена благодарност изказваме на инж. Станимир Станев от Агенцията по геодезия, картография и кадастър, който не се поколеба да върви с тежката измервателна техника в гъжд и кал.

Резултати от измерванията и направените огледи. Още през 2004 г. извършихме замерване с наличните висотомери и тогава височината на бука бе определена на 41-42 метра. На 2 юли 2010 г. бе проведено замерване чрез триангулация с помощта на теодолит. Констатираната височина при неколкостепенни измервания бе установена на 40.96 метра. Съсед-

Група, участваща в измерването

ният екземпляр има височина 40.45 метра.

Останалите показатели: гуаметър на 1.3 м е 96 см; стопанска форма - ниско вилужно; ранноразлистваща се форма; форма на кората - гладка; стояща маса, оценена експертно - 24 м³; на дървото са наблюдавани признаци на загиване; процент на короната от общата височина - 50; предполагаема възраст - 130-150 години.

Дървото най-вероятно е оцеляло случайно. Биогрупата е открита по време на маркиране в насаждение през 2003 г., като на описания бук все още ясно личи предшва маркирация. Живота си букът дължи на относително труднодостъпен извоз.

Откривателят гаде на бука името Предизвикателство.

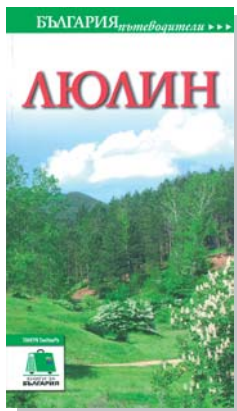
Инж. Мариана ТЕРЗИЕВА
зам.-директор на ДГС - Борима

Приемам предизвикателството

Лесовъдската ми дейност в по-голямата си част премина в буковите гори. Най-високото буково дърво, което лично съм измерил, е с височина 39 м и се намира в района на Държавното горско стопанство в Клисурса, община Карлово.

Обявявам награда от 500 лева за лесовъда, който първи определи и измери по-висок бук от посочения в статията.

Д-р инж. Бойко НЕДЕЛИН

Георги Петрушев. Пътеводител Люлин. Издателство „Тангра ТанНакРа“, София, 2011, 96 с.

Изданието е първият туристически пътеводител за Люлин планина. Спазена е традицията на издателство „Тангра ТанНакРа“ туристическите пътеводители да започват с кратка история на България и българите, както и справка за българските обекти в световното културно и природно наследство. Читателят ще се запознае накратко и с историята и събитията, случвали се през вековете в тази наша малка, но много красива планина.

Пътеводителът съдържа физикогеографска и геоморфоложка характеристика на планината Люлин. Представена е хидроложка справка на реките и потоците.

Подробно е описанието на историята и сегашното състояние на горските насаждения и създаваните иглолистни култури през изминали-

те петдесет години на миналия век, както и на дивеча, птиците и влечугите в тази планина.

Читателят ще научи за миналата слава и сегашното състояние на люлинските манастири, някои от които имат повече от хилядолетна история, и възможността по автомобилни пътища и пешеходни пътеки да се стигне до тях. Четирите люлински манастира образуват т.нар. Софийска мала света гора и са действащи.

Обърнато е внимание върху опасностите в планината и безопасните начини за придвижване. Читателят се запознава с туристическата маркировка, която в тази планина е в много добро състояние.

Подробно са описани дванайсет туристически маршрута, започващи и завършващи в населените места, разположени в полите на планината на територията на Софийска и Пернишка област. Описанието на маршрутите е придружено от подробни туристически картни схеми.

Поместените 111 цветни илюстрации, повечето на автора Георги Петрушев, допълват информацията за Люлин планина.

За високото качество на този туристически пътеводител допринасят редакторът на изданието Капка Николова и художественият дизайн на Ралица Карапантева.

IN MEMORIAM

На 29 декември 2010 г. почина Георги Банков.

Роден е на 2 февруари 1936 г. в Белица, Благоевградска област.

След завършването на Техникума по горско стопанство във Велинград през 1955 г. постъпва като референт в ГС - Кърджали, където работи до 1958 година.

След като отбива военната служба, през 1959 г. започва работа като тех-

ник в ГС - Вищерица, Благоевградско. По-късно е началник на горско-технически участък, а от 1962 до 1969 г. е главен инженер на стопанството.

Във Вищерица Георги Банков с ентузиазъм се захваща с овладяването на силно ерозираните терени по южните склонове на

Родопите, като ръководи масовите залесявания и изграждането на технико-укрепителните съоръжения.

През 1966 г. става директор на ГС - Катунци, Благоевградска област, където служи до 1973 година. Две години е зам.-директор на ГС - Кричим, а от 1973 до 1996 г. е директор на ГС - Карлово.

В ГС - Карлово, лесовъдът разгръща с пълна сила своя професионализъм и организационни умения. Неговото име е свързано и със създаването през 1987 г. на Апостоловата гора край Карлово.

През 1997-1998 г. Банков е ръководител на офис на Народния парк „Централен Балкан“, където се пенсионира. Но и след това сърцето на лесовъда не спря да се вълнува от проблемите на горите. Той активно работи за издаването на книгата „Апостоловата гора“.

Поклон пред светлата му памет!

IN MEMORIAM

На 2 януари почина инж. Христо Субев.

Роден е на 13 януари 1937 г. в с. Продановци, Софийска област.

През 1960 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“. Същата година постъпва на работа като лесничей в ГС - Самоков.

През 1962 г. е назначен на работа в ГС - Боровец, където последователно по 2 години е специалист по лова и залесяването и началник на горско-техничес-

ки участък, а впоследствие в продължение на 7 години е директор на стопанството.

За високите резултати ГС - Боровец, е обявено за образцово, а десетки работници и специалисти са наградени с правителствени отличия.

През 1973 г. инж. Христо Субев е назначен за директор на ГС - Самоков. Сред първите му задачи е изпълнението на проекта за залесителните и техникоукрепителни мероприятия във водосбора на яз. „Искър“. Под негово ръководство е създадено образцово

едродивечово ловно стопанство за благороден елен и дива коза. През 1980 г. инж. Субев става зам.-директор на Горскостопанския комбинат - София, където 4 години успешно ръководи стопанската дейност в горите на два окръга - Софийски и Кюстендилски.

За директор на ИПП „Агролеспроект“ е назначен през 1983 г. В продължение на 14 години успява да подобри качеството на проектантската дейност. Създадени са база данни на горския фонд чрез формираното научно звено и съвременна почвена лаборатория, положени са основите на база данни на картния фонд.

Под негово ръководство от колектив е разработена „Динамика на горския фонд“ за периода 1950-1990 г., както и правилник за сечите.

Публикува в сп. „Горско стопанство“. Участва в международни форуми в Полша, Чехословакия и ГДР.

Специализира в Нанси, Франция, по прилагането на пазарната икономика в горите. Започва внедряването на пазарния механизъм в проектопроучвателните работи у нас.

Два пъти е носител на златна значка и званието „Отличник на МГПП“.

Поклон пред светлата му памет!

Гори за бъдещето - устойчиво общество и околна среда

Световният конгрес на IUFRO (Международен съюз на горските изследователски организации), провел се през август 2010 г. в Сеул, Република Корея, събра 2675 лесовъди от 92 страни. Обичайно тези форуми, чието начало е преди 118 години, се провеждат на всеки 5 години. Мотото на Форума в Сеул беше „Гори за бъдещето - устойчиво общество и околна среда“. Република Корея беше избрана за домакин измежду няколко кандидатури поради проспериращата икономика, съвременна инфраструктура, развита горска изследователска дейност и голяма лесистост.

Конгресната научна програма обхваща както традиционните, така и нови научни приоритети на IUFRO. На пленарните сесии бяха представени 5 доклада: „Гората е недостатъчна, пустинята е голяма“ (К. Ун, Корея); „Гори, климатични промени и общности: прогрес в посока към наука“ (Ф. Сеймур, Индонезия); „Интегриране на сектори за поощря-

ване на устойчиви прехрана, пейзаж и гори“ (Ж. Кампос, Коста Рика); „Потенциалната роля на общините при поддържане на горски ресурси“ (Е. Остром, САЩ); „Катастрофалната тенденция на дъждовните гори: изследователски императиви“ (П. Астън, САЩ).

Сублипенарните сесии бяха по 12 теми: Може ли дейностите в горския сектор да допринесат за смекчаване на климатичните промени; Запазване и устойчиво ползване на горски генетични ресурси; Горско биоразнообразие - ключ към здрави и устойчиви гори; Нови граници на горски екосистеми; Агроресовъдство - пътят в бъдеще; Поддържане на Азия зелена: възстановяване и възобновяване на горски екосистеми в Азия; Увеличаване на живота на дървесината в екологично съзнателно глобално общество; Използване на горска биомаса за биоенергия: технология, икономика и околна среда; Горско здраве в променяща се околна среда; Повишаване на градското горско обслужване в партньорство между учени и общности; Беседа относно децентрализиране и горски поминък в глобализиращ се свят; Изтъкнати изследвания от докторанти, които са наградени от IUFRO.

Техническите сесии обхващаха 1970 докла-

да и постера, обединени в 133 подтеми към 9 главни теми: Гори и климатични промени; Запазване на биоразнообразието и устойчиво ползване на горските ресурси; Горски заслуги към околната среда; Азиатски гори за бъдещето; Горски продукти и производствени процеси за зелено бъдеще; Възникващи технологии в горския сектор; Гранични изследвания на горско и дървесно здраве; Гори, общества и култури; Гори, човешко здраве и безопасност на околната среда.

По време на Конгреса бяха демонстрирани горски изследователски програми на Република Корея по 8 маршрута: Защитени територии за биологично разнообразие; Ландшафтно възстановяване и субалпийска гора; Недървесни горски продукти; Запазване и използване на горски генетични ресурси; Гори и човешко здраве; Устойчиво управление на горите и екосистемен подход; Вековни естествени гори и рекултивация; Дървопреработваща индустрия.

След конгресните маршрути бяха включени 10 направления в Корея: Национален парк, крайбрежни и островни гори, дървесна архитектура, горски болести и вредители, исторически местности, както и две направления в Китай и Япония.

Акад. Александър АЛЕКСАНДРОВ,
инж. Борислав ЯНГЪЗОВ

Колизеум
Едно от чудесата на света

Wood-Mizer®
from forest to final form

За производителите
на дървени фасонирани материали
ИСТИНСКОТО ЧУДО е
Wood-Mizer!

Екотехпродукт ООД
София 1186
ул. Стар Лозенски път 38
тел/факс: 02/979 17 10

тел.: 02/462 70 35, 02/963 25 59, 0899 133 107
office@ecotechproduct.com
www.wood-mizer.bg

КРЕПОСТ В РОДОПИТЕ ▼ СТИХОСБИРКА ОТ БЛАГА ДИМИТРОВА	УСТОЙЧИВО СЛОВО-СЪЧЕТАНИЕ ▼ ТРАНСПОРТИРИ	ВИНТОВ ТРАНСПОРТЪОР ▼ ГЕРОИНЯ НА МОЦАРТ „ДОН ЖУАН“	ГЕРОИНЯ НА ИВАН ВАЗОВ „БОРИСЛАВ“ ▼ ИНДИЙСКИ КИНО-РЕЖИСЬОР „АЛАМ АРА“	ДРЕВНА ГЪРЦИЯ ▼	БИВША СТОЛИЦА НА ФИНЛАНДИЯ ▼ МОДЕЛ НА НИСАН	МАЙКА НА ЗЕТ ИЛИ СНАХА ▼ ОБЩЕСТВЕН ЗАЩИТНИК
ПОП ПЕВИЦА ОТ САЩ, ОТ ЕКВАДОРСКИ ПРОИЗХОД ▶ ГРАД В КАЗАХСТАН				НАША ФИРМА ЗА КОЗМЕТИКА ▶ БАЛЕТ ОТ ВЛ. ВЛАСОВ И ВЛ. ФЕРЕ		
ГЕРОЙ ОТ ТВ СЕРИАЛ „ШОГУН“ ▶ КЪЩА, ЖИЛИЩЕ	ПЕСЕН НА НОНА ЙОТОВА ▼	ГЕРОИНЯ НА А. Н. ОСТРОВСКИ „БЕЗ ВИНА ВИНОВНИ“ ▶ РАЗКЪСВАНЕ НА КОЖАТА	РОМАН ОТ ЕМИЛ ЗОЛА ▶ ЮЖНО ДЕКОРАТИВНО РАСТЕНИЕ	ГЕРОИНЯ НА Д-ТАЛЕВ „ДЕТЕ И ГЪЛЪБ“ ▶ НАША БИРА	НАША ФИРМА ЗА КОЗМЕТИКА ▶ БАЛЕТ ОТ ВЛ. ВЛАСОВ И ВЛ. ФЕРЕ	МАРКА НАШИ ЦИГАРИ ▶ ДЪРВОДЕЛСКИ ИНСТРУМЕНТИ
СИЛНО ЖЕЛАНИЕ ▶ ЖП СПИРКА			ВИД СИРЕНЕ ▶ ЗАТИШИЕ СЛЕД ВОЙНА	ГЕРОИНЯ НА Д-ТАЛЕВ „ДЕТЕ И ГЪЛЪБ“ ▶ НАША БИРА	НЕМСКИ ТВ КАНАЛ ▶ ГЕРОЙ НА СЕЛИНДЖЪР „СПАСИТЕ-ЛЯТ В РЪЖДА“	ХВОЙНОВО ДЪРВО ОТ РОДА НА КИПАРИСИТЕ ▶ ПРОЛЕТЕН МЕСЕЦ
		ПСЕВДОНИМ НА ЕКАТЕРИНА КАРАВЕЛОВА ▶ ПЪРВЕНЕЦ		МОДЕЛ НА ФИАТ ▶		НАШИ ТЕЛЕФОННИ АПАРАТИ ▼
ПОЛОЖИТЕЛЕН ВОТ ПРИ ГЛАСУВАНЕ ▶						НАША ПОП ПЕВИЦА ▶
	ЦВЕТЕ БОГОРОДИЧКА ▶			ГЕРОИНЯ НА СТЕФАН САВОВ „ДРАГОЙЦИ“ ▶		

РЕЧНИК: АБО, АКЛИ, АСАР, ИРАНИ, ТРАПИСТ, ШНЕК

СТЕФАН КРЪСТЕВ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 10/2010:

ВОДОРАВНО: Бял смърч. Леер. Лик. Бие. Елха. Бас. Равнина. МТК. Тис. Тува. Кала. Рел. Кани. Дата. „Ина“. Геб. Мечанин. Омара. Ла. Каракавак. Да. Вани. Агата.

ОТВЕСНО: Бяла мура. Ела. Лиственица. Аск. Калина. Анка (Пол). Гъба. Иан. Рив. Анри (Тиери). Учен. Кока. Клен. Маг. Елата. Агава. Цех. Илптерат. Раиса. Абака.

Саморасядци

Старият горски бай Нено Балканджията хваща браконьер в гората и строго го пита:
- Не знаете ли, че ловът на зайци сега е забранен?
- Зная, но стрелях при неизбежна самоотбрана - отвърща уверено браконьерът.

Бай Нено завързва разговор с жена, дошла по работа в горското:

- На колко години сте?
- Няма да ви кажа направо, само ще ви намегна - кокетничия. - Дъщеря ми е в детската градина.
- Bravo! Сигурно е директорка там? - любезно предполага бай Нено.

Неновица пращила бай Нено до пазара за чушки. Към него се приближава някакъв тип и му казва шепнейки:

- Господине, слушайте! Имам „Виагра“ по 100 лв. таблетката!

- А, не! Не си струва парите!
- Добре! Ще намалим цената наполовина!
- Все едно, не си струва!
- Добре де, по 10 лв. таблетката!

- Ама казах ти вече, не си струва парите!
- Как да не си ги заслужава, бе?! На Запад една такава таблетка струва 50 евро, а ти - 10 лева не струвала!
- Не бе, човек! Таблетката си струва, жена ми не си струва!

Бай Нено казва на внука си:
- Вчера намерих на улицата 200 лв. и ги занесох в полицията. А ти какво би направил на мое място?

- Същото като теб - щях да излъжа - отговаря внукът.

ХУСКВАРНА БЪЛГАРИЯ ЕООД

**София 1797, ж.к. „Младост“ - 2
бул. „Андрей Ляпчев“ 72
тел: 02 /8099411,
факс: 02 /8099413,
www.husqvarna.bg
e-mail: info@husqvarna.bg**